

Eesti Konjunkturiinstituut

Tubakatoodete turg ja tarbimine Eestis

Aastaraamat 2015

Tobacco market and consumption in Estonia

Yearbook 2015

Tallinn 2015

Koostajad: Elmar Orro, Lia Lepane, Marje Josing, Mati Reiman
Eesti Konjunkturiinstituut

Väljaande andmete kasutamisel või tsiteerimisel tuleb viidata allikale

Eessõna

Eestis suitsetab igapäevaselt iga neljas täiskasvanu. EKI uuringute andmetel suitsetab 30% meesest ja 20% naistest. Viimase 20 aastaga on suitsetajate osakaal oluliselt langedud ja seda just tänu meeste targemale käitumisele.

Nii nagu ülejäänud maailmas, on ka Eestis kehtimas trend, et haridustaseme kasvades väheneb suitsetajate osakaal. Mida enam ollakse teadlikud suitsetamisega kaasnevast tervisekahjust ja mida enam osatakse oma käitumist juhtida, seda vähem on ohtu suitsetamisega oma tervist rikkuda.

Suitsetajad ei kahjusta mitte ainult enda tervist, vaid läbi passiivse suitsetamise ka kaaskodanike tervist. Kui tööl viibib tubakasuitsuga saastatud keskkonnas 18% inimestest, siis kodustes eluruumides peab tubakasuitsuses keskkonnas olema 20% inimestest – nende seas lapsed, allergikud, rasedad naised ja krooniliselt haiged inimesed. Kõige kaitsetumad ongi lapsed. Nii on paljude riikide valitsused asunud aktiivselt piirama suitsetajate “vabadusi”. Piiratakse kohti, kus tohib suitsetada, piiratakse tubakatoodete reklaami ja müüki. Nii on Euroopas siin viimasel aastakümnel väga palju muutunud ja paljude olukorrad, mis tundusid veel normaalsed kümnekond aastat tagasi, on tänapäeval mõeldamatud. Suuresti suitsuvaba on ühiskondlik transport, töökohad, toitlustus.

Eesti valitsus on koos teiste EL riikidega välja töötanud mitmeid tubakavastaseid meetmeid. Nii on piiratud suitsetamist avalikes kohtades ja tööruumides, keelatud on tubakatoodete reklaam, tubakatoodete hindade on läbi aktsiiside oluliselt tõstetud, järgmisest aastast lisanduvad suitsupakkidele hoiatavad pildid ja keelustatakse lisandiga sigaretid.

Eesti Konjunktuuriinstituut on tubakatoodete turgu ja riigi tubakapoliitikat analüüsinud aastaid (salasuitsu turg, aktsiisimaksude laekumine, tubakatoodete müük ja hind jne). Käesolev väljaanne on valminud Sotsiaalministeeriumi tellimusel ja on Eesti Konjunktuuriinstituudi teine terviklik antud valdkonna ülevaade. Loodame, et väljaanne on avalikule sektorile abiks riigi tubakapoliitika väljakujundamisel ja rahva tervise kaitsel. Arenenud riigid on suutnud targa tubakapoliitikaga vähendada suitsetajate arvu ja suitsetamise mahtu oma riigis oluliselt ning parandanud nii elanike tervist ja säästnud inimesid.

Marje Josing

Eesti Konjunktuuriinstituudi direktor

Sisukord

Tubakatoodete turg ja tarbimine Eestis	13
1. Tubakatoodete turg	18
1.1. Väliskaubandus	18
1.2. Müük siseturul	22
1.3. Jaehinnad	24
2. Riiklik tubakaturu korraldus	26
3. Tarbimine	34
3.1. Suitsetamise üldnäitajad	34
3.2. Legaalsete ja illegaalsete sigarettide tarbimine	43
4. Elanike suhtumine riigi tubakapoliitikasse	47
5. Tubakatoodete tarbimise statistika Euroopa riikides ja võrdlus Eestiga	52

Contents

Tobacco market and consumption in Estonia	13
1. Tobacco market	18
1.1. Foreign trade	18
1.2. Sales in the domestic market	22
1.3. Retail prices	24
2. National tobacco market organisation	26
3. Consumption	34
3.1. General indicators of smoking	34
3.2. Consumption of legal and illegal cigarettes	43
4. Inhabitants' attitudes towards national tobacco policy	47
5. Tobacco statistics in European countries and comparison with Estonia	52

Tabelid - Tables

1. Tubakatoodete turg

Tobacco market

1.1. Väliskaubandus

Foreign trade

Tabel 1.	Tubaka ja tööstusliku tubakaasendajate impordikäive 2004–2014	18
	<i>Imports turnover of tobacco and manufactured tobacco substitutes 2004–2014</i>	
	miljon € - million €	
Tabel 2.	Tubakatoodete impordikäive 2004–2014	18
	<i>Imports turnover of tobacco products 2004–2014</i>	
	miljon € - million €	
Tabel 3.	Tubakatoodete mahuline import 2004–2014	18
	<i>Import of tobacco products in volume terms 2004–2014</i>	
	tonni (netokaal) - tonns (net weight)	
Tabel 4.	Sigarite, sigarillode ja sigarettide import saatjariikide järgi 2014	19
	<i>Import of cigars, cigarillos and cigarettes by country of consignment in 2014</i>	
Tabel 5.	Tubaka ja tööstusliku tubakaasendajate ekspordikäive 2004–2014	19
	<i>Exports turnover of tobacco and manufactured tobacco substitutes 2004–2014</i>	
	miljon € - million €	
Tabel 6.	Tubakatoodete ekspordikäive 2004–2014	20
	<i>Export of tobacco products 2004–2014</i>	
	miljon € - million €	
Tabel 7.	Tubakatoodete mahuline eksport 2004–2014	20
	<i>Export of tobacco products in volume terms 2004–2014</i>	
	tonni (netokaal) - tonns (net weight)	
Tabel 8.	Sigarettide impordi ja ekspordikogused 2004–2014	20
	<i>Export and import of cigarettes 2004–2014, in quantities</i>	
	miljon sigaretti - million cigarettes	
Tabel 9.	Sigarite, manilla sigarite, sigarillode ja sigarettide eksport saajariikide järgi 2014 ..	21
	<i>Export of cigars, cheroots, cigarillos and cigarettes by country of destination in 2014</i>	

1.2. Müük siseturul

Sales in the domestic market

Tabel 10.	Arvestuslik sigarettide siseriiklik kogumüük 2004–2014	22
	<i>Estimated domestic cigarette sales 2004–2014</i>	
	miljon sigaretti - million cigarettes	

1.3. Jaehinnad

Retail prices

Tabel 11.	Sigaretipaki keskmine jaehind 2004–2014	24
	<i>Average retail prices pack of cigarettes 2004–2014</i>	
	€	

2. Riiklik tubakaturu korraldus

National tobacco market organisation

Tabel 12. Tubakatoodete aktsiisimäärad Eestis ja EL aktsiisi alammäärad	26
<i>Excise duty rates of tobacco products in Estonia and minimum EU excise levels</i>	
Tabel 13. Riigieelarvesse laekunud tubakaaktsiis 2004–2014	27
<i>Tobacco excise revenues received by the state budget 2004–2014</i>	
miljon € - million €	
Tabel 14. Tubakaaktsiisi laekumine tootegruppide järgi 2014. aastal	27
<i>Tobacco excise revenues by the product group 2014</i>	
Tabel 15. Tubakatoodete müügikohtade arv kohalikes omavalitsustes 2015	29
<i>Number of tobacco sales points by local municipalities in 2015</i>	
Tabel 16. Tubakatoodete müügikohtade arv 1000 elaniku kohta 2015	30
<i>Number of tobacco sales points per 1000 inhabitants in 2015</i>	
Tabel 17. Tubakatoodete müügikohtade arv 10 km² kohta 2015	31
<i>Number of tobacco sales points per 10 km² in 2015</i>	

3. Tarbimine

Consumption

3.1. Suitsetamise üldnäitajad

General indicators of smoking

Tabel 18. Suitsetavate meeste ja naiste osakaal 1979–2014 (küsitluste tulemused)	34
<i>Share of smoking men and women 1979–2014 (survey result)</i>	
% vastanutest - % of respondents	
Tabel 19. Õpilaste jaotus suitsetamise sageduse, soo ja vanuse järgi (2014. a, küsitluse tulemused)	36
<i>Distribution of schoolchildren by frequency of smoking, age and gender (2014 survey results)</i>	
% vastanutest - % of respondents	
Tabel 20. Suitsetajate jaotus suitsetatud suitsuliigi ja soo järgi 2006–2014 (küsitluste tulemused)	38
<i>Distribution of smokers by type of smoked cigarettes and sex 2006–2014 (survey results)</i>	
% igapäevasuitsetajatest - % of every day smokers	
Tabel 21. Tegurid, mis ajendasid suitsetamisest loobuma (2014. a, küsitluse tulemused)	41
<i>Factors that have led to quitting smoking (2014 survey result)</i>	
% endistest suitsetajatest - % of ex-smokers	
Tabel 22. Suitsetajate reageeringud sigarettide hinnatõusule (2014. a, küsitluse tulemused) .	42
<i>Smokers' response to rise in cigarette prices (2014 survey results)</i>	
% suitsetajatest - % of smokers	

3.2. Legaalsete ja illegaalsete sigarettide tarbimine

Consumption of illegal and illegal cigarettes

Tabel 23. Sigarettide tarbimine 2004–2014	43
<i>Consumption of cigarettes 2004–2014</i>	
sigaretti elaniku kohta - cigarettes per capita	

Tabel 24. Sigarettide tarbimine 2004–2014	43
<i>Consumption of cigarettes 2004–2014</i>	
sigaretti täiskasvanud (15+) elaniku kohta - <i>cigarettes per capita aged 15 and over</i>	
Tabel 25. Illegaalsete sigarettide ostupõhjused 2004–2014	43
<i>Reasons to purchase illegal cigarettes 2004–2014</i>	
% illegaalsete sigarettide ostjatest, kes pidasid neid põhjuseid oluliseks <i>% of illegal cigarettes buyers who considered the causes important</i>	
Tabel 26. Illegaalsete sigarettide ostmise sagedus 2004–2014 (küsitluste tulemused)	46
<i>Frequency of purchase illegal cigarettes 2004–2014 (survey results)</i>	
% suitsetajatest - <i>% of smokers</i>	
Tabel 27. Sigarettide ostmine välismaalt 2006–2014 (küsitluste tulemused)	46
<i>Buying cigarettes from abroad 2006–2014 (survey results)</i>	
% suitsetajatest - <i>% of smokers</i>	
Tabel 28. Illegaalsete sigarettide kaubanduse maht ja arvestuslik maksukaotus 2004–2014 ..	46
<i>Volume of illegal cigarettes trade and calculated loss of tax revenue 2004–2014</i>	
Tabel 29. Tolli poolt konni peetud illegaalsed sigaretid 2004–2014	46
<i>Illegal cigarettes seized by customs 2004–2014</i>	

4. Elanike suhtumine riigi tubakapoliitikasse

Inhabitants' attitudes towards national tobacco policy

Tabel 30. Hinnangud, milline peaks olema Eesti riigi tubakapoliitika erinevate sotsiaal-demograafiliste gruppide lõikes (2014. a, küsitluse tulemused)	48
<i>Assessment of what should be the Estonian national tobacco policy by different sociodemographic groups (2014 survey results)</i>	
% vastanutest - <i>% of respondents</i>	
Tabel 31. Elanike suhtumine tubakatoodete tarbimist piiravatesse meetmetesse (2014. a, küsitluse tulemused)	49
<i>Inhabitants attitudes toward restrictive measures on tobacco consumption (2014 survey results)</i>	
% vastanutest - <i>% of respondents</i>	
Tabel 32. Elanike hinnangud sellele, kuidas peaks riik reguleerima E-sigarettide valdkonda (2014. a, küsitluse tulemused)	51
<i>Inhabitants attitudes on how the government should regulate E-cigarettes (2014 survey results)</i>	
% vastanutest - <i>% of respondents</i>	

5. Tubakatoodete tarbimise statistika Euroopa riikides ja võrdlus Eestiga

Tobacco statistics in European countries and comparison with Estonia

Tabel 33. Sigarettide aktsiisi-ja käibemaks Euroopa riikides	53
<i>Excise duties and value added tax (VAT) in Europe</i>	
Tabel 34. Premium sigarettide hinnad Euroopa riikides	54
<i>Prices of Premium cigarettes in European countries</i>	

Joonised - Figures

1. Tubakatoodete turg

Tobacco market

1.2. Müük siseturul

Sales in the domestic market

- Joonis 1. **Tubakatoodete jaekäive 2004–2014** 22
Retail sales of tobacco products 2004–2014
 miljon € - million €
- Joonis 2. **Sigaretide müük täiskasvanud (15+) elaniku kohta 2004–2014** 23
Retail sales of cigarettes per capita aged 15 and over 2004–2014

1.3. Jaehinnad

Retail prices

- Joonis 3. **Tubakatoodete tarbijahinnaindeks 1998–2014 (1997 = 1)** 24
Consumer price index of tobacco products 1998–2014 (1997 = 1)
- Joonis 4. **Tubakatoodete tarbijahinnaindeksi aastakasv 2004–2014** 25
Annual growth of consumer price index of tobacco products 2004–2014
 kasv võrreldes eelmise aasta sama kuuga, %
growth compared to the same period of the previous year, %
- Joonis 5. **Sigaretipakkide kogused, mida saaks tinglikult osta keskmise netokuupalga eest 2004–2014** 25
Quantities of cigarette packs one can possibly buy for average net monthly wage 2004–2014
 keskmine kuupalk jagatud sigaretipaki keskmise hinnaga
average monthly wage divided by average retail price of cigarette pack

2. Riiklik tubakaturu korraldus

National tobacco market organisation

- Joonis 6. **Tubakaaktsiisi laekumine kuude lõikes 2014. aastal** 28
Tobacco excise revenue by month in 2014
- Joonis 7. **Tubakatoodete jaemüügikohtade arv maakondades 1000 elaniku kohta** 32
Number of tobacco products retail sales points in counties per 1000 inhabitants
- Joonis 8. **Tubakatooteid müüvate tootlustusasutuste arv maakondades 1000 elaniku kohta** 32
Number of restaurants, pubs, cafés etc. that sell tobacco products in counties per 1000 inhabitants
- Joonis 9. **Tubakatoodete müügikohtade arv maakondades 10 km² kohta** 33
Number of tobacco products sales points in counties per 10 km²

3. Tarbimine *Consumption*

3.1. Suitsetamise üldnäitajad *General indicators of smoking*

Joonis 10. Suitsetamise levik Eesti elanike hulgas 2004–2014 (küsitluste tulemused)	34
<i>Smoking prevalence among Estonian inhabitants 2004–2014 (survey results)</i>	
% vastanutest - % of respondents	
Joonis 11. Meeste ja naiste jaotus suitsetamise aktiivsuse järgi 2004–2014 (küsitluste tulemused)	35
<i>Distribution of men and women by smoking activity 2004–2014</i>	
% vastanutest - % of respondents	
Joonis 12. Igapäevasuitsetajate jaotus päevas suitsetatud sigarettide/piibutäite arvu järgi 2006–2014 (küsitluste tulemused)	37
<i>Distribution of daily smokers by number of smoked cigarettes/pipefuls 2006–2014 (survey results)</i>	
% igapäevasuitsetajatest - % of every day smokers	
Joonis 13. Tavaliste ja mentooliga sigarettide eelistamine 2013–2014 (küsitluste tulemused)	39
<i>Preference of common or menthol flavored cigarettes 2013– 2014 (survey results)</i>	
% suitsetajatest - % of smokers	
Joonis 14. Vastajate jaotus viimase 12 kuu jooksul alternatiivsete tubakatoodete ja E-sigarettide suitsetamise/tarvitamise järgi (2014. a, küsitluse tulemused)	39
<i>Distribution of respondents by smoking/consuming other tobacco products and E-cigarettes in the past 12 months in (2014 survey results)</i>	
% vastanutest - % of respondents	
Joonis 15. Alternatiivsete tubakatoodete ja e-sigarettide tarbimise sagedus (2014. a, küsitluse tulemused)	40
<i>Frequency of consumption other tobacco products and e-cigarettes (2014 survey results)</i>	
% suitsetajatest - % of smokers	
Joonis 16. Tubakatoodete ostukohad (2014. a, küsitluse tulemused)	40
<i>Places for buying tobacco products (2014 survey results)</i>	
% suitsetajatest - % of smokers	
Joonis 17. Igapäevasuitsetajate jaotus suitsetamisest loobuda tahtmise järgi 2006–2014 (küsitluste tulemused)	41
<i>Distribution of daily smokers by wish to quit smoking in 2006 and 2010 (survey results)</i>	
% igapäevasuitsetajatest - % of every day smokers	
Joonis 18. Elanike hinnangud eestimaalaste suitsetamisharjumuste kohta 2013–2014 (küsitluste tulemused)	42
<i>Inhabitants attitudes on Estonians' smoking habits 2013- 2014 (survey results)</i>	
% vastanutest - % of respondents	

3.2. Legaalsete ja illegaalsete sigarettide tarbimine

Consumption of legal and illegal cigarettes

Joonis 19. Legaalsete ja illegaalsete sigarettide ostmise 2004–2014 (küsitluste tulemused) ...	44
<i>Buying legal and illegal cigarettes 2004–2014 (survey results)</i>	
<i>% suitsetajatest - % of smokers</i>	
Joonis 20. Legaalsete ja illegaalsete sigarettide paki keskmine hind 2004–2014	45
<i>Average price of legal and illegal cigarettes pack 2004–2014</i>	
Joonis 21. Illegaalsete sigarettide ostukohad 2004–2014 (küsitluste tulemused)	45
<i>Locations where the illegal cigarettes were purchased 2004–2014 (survey results)</i>	
<i>% illegaalsete sigarettide ostjatest - % of buyers of illegal cigarettes</i>	

4. Elanike suhtumine riigi tubakapoliitikasse

Inhabitants' attitudes towards national tobacco policy

Joonis 22. Elanike hinnangud, milline peaks olema Eesti riigi tubakapoliitika 2013–2014 (küsitluste tulemused)	47
<i>Inhabitants attitudes on how Estonian national tobacco policy 2013-2014 should look like (survey results)</i>	
<i>% vastanutest - % of respondents</i>	
Joonis 23. Suitsetajate ja mitesuitsetajate hinnangud isikuttõendava dokumendi küsimise vajalikkusele igalt alla 30-aastase tubakatoodete ostjalt (2014. a, küsitluse tulemused)	49
<i>Smokers and non-smokers opinion about necessity to ask identity document from every purchaser of tobacco products under the age of 30 (2014 survey results)</i>	
<i>% vastanutest - % of respondents</i>	
Joonis 24. Hinnang isikuttõendava dokumendi küsimise vajalikkusele igalt alla 30-aastaselt tubakatoodete ostjalt (2014. a, küsitluse tulemused)	50
<i>Inhabitants opinion about necessity to ask identity document from every purchaser of tobacco products under the age of 30 (2014 survey results)</i>	
<i>% vastanutest - % of respondents</i>	

5. Tubakatoodete tarbimise statistika Euroopa riikides ja võrdlus Eestiga

Tobacco statistics in European countries and comparison with Estonia

Joonis 25. Tubakatoodete hinnatase Euroopa riikides 2014. aastal (EL28 = 100)	52
<i>Price level of tobacco products in European countries 2014 (EU28 = 100)</i>	
Joonis 26. Suitsetajate osakaal Euroopa riikides (2014. a, küsitluse tulemused)	55
<i>Share of smokers in European countries in (2014 survey results)</i>	
<i>% vastanutest - % of respondents</i>	

Joonis 27. Erinevate tubakatoodete tarvitamine regulaarsete suitsetajate hulgas Euroopa riikides (2014. a, küsitluse tulemused)	56
<i>Using of variety tobacco products by regular smokers in European countries (2014 survey results)</i>	
% vastanutest - % of respondents	
Joonis 28. Keskmine suitsetatud sigarettide arv päevas suitsetaja kohta Euroopa riikides (2014. a, küsitluse tulemused)	57
<i>Average number of daily smoked cigarettes per smokers in European countries (survey results 2014)</i>	
Joonis 29. Huule-, närimis- ja nuusktubakat kunagi proovinute osakaal Euroopa riikides (2014. a, küsitluse tulemused)	58
<i>Share of people in European countries who have ever tried oral (snus)-, chewing- and nasal tobacco (snuff) in European countries (2014 survey results)</i>	
% vastanutest - % of respondents	
Joonis 30. Huule-, närimis ja nuusktubaka tarbimise sagedus Euroopa riikides (2014. a, küsitluse tulemused)	59
<i>Frequency of consumption oral (snus), chewing- and nasal tobacco (snuff) in European countries (2014 survey results)</i>	
% vastanutest - % of respondents	
Joonis 31. E-sigarettide proovinute osakaal Euroopa riikides (2014. a, küsitluse tulemused)	60
<i>Share of people in European countries who have tried e-cigarettes (2014 survey results)</i>	
% vastanutest - % of respondents	
Joonis 32. E-sigarettide tarbimise sagedus Euroopa riikides (2014. a, küsitluse tulemused) ..	61
<i>Frequency of consumption e-cigarettes in European countries (2014 survey results)</i>	
% vastanutest - % of respondents	
Joonis 33. Vesipiipu proovinute osakaal Euroopa riikides (2014. a, küsitluse tulemused)	62
<i>Share of people in European countries who have tried water pipe (2014 survey results)</i>	
% vastanutest - % of respondents	
Joonis 34. Vesipiibu tarbimise sagedus Euroopa riikides (2014. a, küsitluse tulemused)	63
<i>Frequency of consumption water pipe in European countries (2014 survey results)</i>	
% vastanutest - % of respondents	
Joonis 35. Keskmine vanus regulaarse suitsetamise alustamisel Euroopa riikides (2014. a, küsitluse tulemused)	64
<i>Average age of starting smokings on regular basis in European countries (2014 survey results)</i>	
Joonis 36. Suitsetajate osakaal, kes on proovinud kunagi suitsetamisest loobuda (2014. a, küsitluse tulemused)	65
<i>Share of smokers who has tried to quit smoking (2014 survey results)</i>	
% suitsetajatest - % of smokers	

Tubakatoodete turg ja tarbimine Eestis

Väliskaubandus

Eestisse imporditi 2014. aastal Statistikaameti andmetel tubakat ning tööstuslikke tubakaasendajaid 33,4 miljoni euro eest ehk 3% enam kui 2013. aastal. Sigarette, sigareid ja sigarillosid imporditi 30,4 miljoni euro eest (+5%), muude töödeldud tubakatoodete ja tööstuslike tubakaasendajate import moodustas 1,2 miljonit eurot (-43%). Suurimad impordiriigid, kust tubakatooteid Eestisse toodi olid Leedu (impordikäive 9,0 miljonit eurot), Poola (8,2 miljonit €) ja Holland (4,2 miljonit eurot). Üldse imporditi 2014. aastal tubakatooteid kokku 23 välisriigist. Kuigi tubakatoodete impordikäive pisut kasvas, jäi sigarettide impordimaht väiksemaks võrreldes eelnenud aastaga - kui 2013. aastal imporditi Statistikaameti andmetel Eestisse 1900,4 miljonit sigaretti, siis 2014. aastal 1879,2 miljonit sigaretti (-1%). Kuigi Eestis tubakatooteid ei valmistata, viiakse reeksporti kaudu tubakatooteid välja ka teistesse riikidesse. Tubaka ja tööstusliku tubakaasendajate ekspordikäive moodustas 2014. aastal 6,0 miljonit eurot (2013. aastal 7,2 miljonit eurot). Tubakatoodetest oli sigarettide, sigarite ja sigarillode ekspordikäive 5,6 miljonit eurot ning muud töödeldud tubakat ja tööstuslikke tubakaasendajaid eksporditi 0,2 miljoni euro eest. Kõige enam müüdi Eestist tubakatooteid Soome (5,2 miljoni euro eest). Oluliselt väiksem oli müük mahult järgnevasse riikidesse nagu Rootsi (238 tuhande euro eest) ja Venemaale (51 tuhande euro eest). Sigarettide reeksporti kogused vähenesid olulisel määral juba 2013. aastal (2,1 korda, 89,7 miljoni sigarettini), 2014. aastal vähenes välja veetud sigarettide arv 2% (88,0 miljoni sigarettini).

Jaehinnad

Tubakatoodete hinnad on kasvanud igal aastal ja see on tingitud tubakaaktsiisi suurenemisest. Sigaretipakk maksis 2014. aastal keskmiselt 3.00 €, mis oli 6,4% rohkem kui 2013. aastal (2.82 €). Võrreldes üldise tarbijahinnaindeksiga, mis 2014. aastal sisuliselt ei muutunudki (-0,1%), suurenes tubakatoodete tarbijahinnaindeks samal ajal 6,7%. Et keskmine netotöötasu on samuti viimastel aastatel jõudsasti suurenenud, siis pole elanike ostujõud tubakatoodete hinnatõusule vaatamata oluliselt muutunud. Nii oleks keskmise neto kuupalga eest 2014. aastal olnud võimalik osta 266 sigaretipakki ehk vaid kahe paki võrra vähem kui aasta eest.

Tubakaaktsiis ja selle osakaal riigieelarves

Tubakaaktsiisi eesmärgiks on piirata tubakatoodete kui sotsiaalselt kahjulike kaupade tarbimist, kuid samas on see ka üheks riigieelarve tulude allikaks. Tubakaaktsiisi näol on tegemist kahekomponendilise aktsiisiga, mis koosneb fikseeritud maksumäärast ja proportsionaalsest maksumäärast. Tubakatoodete fikseeritud aktsiisimäär 1000 sigaretti kohta on 2014. aasta 1. jaanuarist 46,5% (võrreldes eelnenud aastal kehtinud aktsiisimääraga suurenes see 3,3%), proportsionaalne maksumäär on 34% sigarettide jaehinnast (aasta varem 33%). 2015. aastal tubakatoodete aktsiise ei tõstetud. Tubakaaktsiisi laekus 2014. aastal riigieelarvesse 178,2 miljonit eurot ehk 6,9% rohkem kui 2013. aastal. Riigieelarvesse laekunud aktsiisituludest moodustas tubakaaktsiis 21,3% (võrdluseks: kütuseaktsiis moodustas 48,4%, alkoholiaktsiis 26,3%, elektriaktsiis 4,0% aktsiisilaekumistest). Kogu riigi maksulaekumistest moodustas tubakaaktsiis 2,7%. Valdav osa laekunud tubakaaktsiisist tuleb sigarettide müügist (97%).

Tubakatoodete kättesaadavus

Tubakatooted on tarbijatele igati kättesaadavad, sest neid müüakse kõikjal jaekaubanduses ilma piiranguteta (va vanuselised piirangud). Majandustegevuse registri järgi oli 2015. aasta oktoobri seisuga Eestis 5154 jaemüügikohta, kus müüdi tubakatooteid ning sellele lisaks veel 2449 toitlustusasutust. Võrreldes 2013. aastaga on müügivõrk laienenud 162 jaemüügikoha ja 221 toitlustuskoha võrra. Kõige tihedamalt paiknevad kauplused ja toitlustusasutused, seega ka tubakatoodete müügikohad suuremates linnades - nii on paikneb Tallinnas iga 10 km² kohta 37 kauplust, Tartus ja Pärnus 30 kauplust, Viljandis 25 kauplust jne. Sama on ka toitlustusasutustega, kus müüakse tubakatooteid (Tallinnas 62, Pärnus 48, Tartus 40, Viljandis 22 registreeritud tubakatoodete müügiga tegelevat toitlustusettevõtet 10 km² kohta). Maakondades on kaubandusvõrk hõredam – nii müüb Hiiumaal tubakatooteid vaid üks kauplus 51 km² kohta (lisaks üks toitlustusasutus 28 km² kohta), Läänemaal üks kauplus 35 km² kohta (toitlustusasutus 34 km² kohta), Järva- ja Võrumaal üks kauplus 34 km² kohta (toitlustusasutus 48 km² kohta jne. Tihedaimalt paiknevad tubakatoodetega kauplevad müügikohad neis maakondades, mille territooriumil on suuremad linnad. Seetõttu leiab Harjumaal keskmiselt ühe tubakatooteid müüva kaupluse iga 5 km² kohta (lisaks üks toitlustusasutus iga 4 km² kohta), Ida-Virumaal iga 12 km² kohta (toitlustusasutuse iga 16 km² kohta), Tartumaal iga 14 km² kohta (toitlustusasutuse iga 14 km² kohta) jne. Elanike kohta on tubakatooteid müüvaid kauplusi kõige enam registreeritud Võrumaal (3,2 jaemüüjat 1000 elaniku kohta), Saaremaal (3,1) ja Valgamaal (2,9), kõige vähem aga Harjumaal (1,5) ja Ida-Virumaal (1,9). Konjunktuuriinstituudi küsitluse järgi on kõige levinum tubakatoodete ostmine lähikauplusest, kus seda tegi 2014. aastal 62% suitsetajatest.

Müük ja tarbimine

Statistikaameti andmetel moodustas tubakatoodete jaekäive 2014. aastal 192 miljonit eurot, suurenedes aastaga ligi 12%¹. Ühe Eesti elaniku kohta teeb see aastas 146 euro eest müüdnud tubakatooteid. Konjunktuuriinstituudi arvestuste kohaselt müüdi Eestis 2014. aastal ligikaudu 1,89 miljardit legaalset sigaretti, mis teeb iga elaniku kohta keskmiselt 1439 sigaretti aastas.

Eesti Konjunktuuriinstituudi poolt elanike hulgas tehtud küsitluse kohaselt suitsetas 2014. aastal 30% meestest ja 20% naistest². Suitsetajad moodustasid elanikkonnast kokku 26%. Paraku on suitsetavate inimeste osakaal hakanud jälle suurenema ja 2014. aastal oli suitsetajaid elanikkonnast 3%-punkti võrra enam kui aasta varem. Suitsetajate osakaalu kasvust saab rääkida just meeste puhul, naistest suitsetajate osakaal on jäänud endisele tasemele. Suitsetajatest 77% tarbis tubakatooteid iga päev. Tervise Arengu Instituudi uuringu andmetel tarvitas 75% igapäevasuitsetajatest päevas keskmiselt 10–20 sigaretti³. Samas on 62% igapäevasuitsetajatest vähemalt kaalunud suitsetamisest loobumist, kuigi suitsetamise oli 2014. aastal ka tegelikkuses maha jätnud vaid 10% suitsetanud inimestest. Küsitluse tulemusel selgus, et suitsetamisest loobuti peamiselt seetõttu, et suitsetamine on muutunud kalliks, samuti on loobumine tingitud tihti terviseprobleemidest.

¹ EKI hinnangul on tubakatoodete jaekäibe maht alahinnatud

² EKI küsitlus viidi läbi 2014. aasta detsembris ja küsitletute vanusevahemik oli 18-74 eluaastat).

³ Eesti täiskasvanud rahvastiku tervisekäitumise uuring, 2014. TAI 2015. (küsitletute vanusevahemik oli 16-64 eluaastat).

Igapäevasuitsetajad tarbivad tubakatoodetest peamiselt sigarette (98%), teisi tubakatooteid (lisaks sigarettidele) tarvitavad 9% igapäevasuitsetajatest. Suitsetajatest 12% eelistas mentooliga sigarette. Tubakatoodetele kulutasid suitsetajad keskmiselt 14.21 eurot nädalas. Alternatiivsetest tubakatoodetest tarvitati kõige enam E-sigarette ja vesipiipu, mida 2014. aastal olid suitsetanud vastavalt 16% ja 15% 16-64 aastastest elanikest. E-sigaretidest on populaarsemad nikotiini sisaldavaid tooteid, mida Konjunkturiinstituudi küsitluse järgi (18-74 aastased elanikud) oli suitsetanud 23% suitsetajatest (võrdluseks, nikotiinivabu E-sigarette oli tarbinud 15% suitsetajatest).

Illegaalsete sigarettide tarbimine

Illegaalsete sigarettide tarbimine on viimastel aastatel langenud. EKI poolt Eesti elanike hulgas läbi viidud küsitluse järgi ostis 2014. aastal salasigarette teadlikult 19% suitsetajatest (2013. aastal 21%, 2012. aastal 32%). Suitsetajatest hankis neid pidevalt 3%, vahetevahel 8% ja väga harva 8%. Võrreldes eelnenud aastaga vähenes 2014. aastal nii salasigarette pidevalt kui ka väga harva ostnute osakaal, kuid samas kasvas illegaalseid sigarette vahetevahel ostnud suitsetajate osakaal. Illegaalseid sigarette ostetakse endiselt kõige enam odava hinna tõttu. Salasigaretid on leegaalsetest sigarettidest rohkem kui kolmandiku võrra odavamad - salasigaretide pakk maksis 2014. aastal keskmiselt 1.94 eurot, samal ajal kui pakk leegaalsete sigarettide maksis 3.00 eurot.

Kõige enam rohkem ostetakse salasigarette tänavalt ja müüja juurest kodust (vastavalt 49% ja 39% salasigaretide ostjatest). Võrreldes 2013. aastaga vähenes siiski müüjate elukohast salasigarette ostnute osakaal 13%-punkti võrra, samas kui tänavamüük suurenes 6%-punkti võrra.

EKI hinnangul moodustasid illegaalsed sigaretid 19-22% üldisest sigarettide ostumahust (leegaalsete ja illegaalsete sigarettide kokku ilma turistide tarbimiseta) ja illegaalsete sigarettide osakaal sigarettide siseturumahust on vähenenud teist aastat järjest. Riigieelarvesse jäi illegaalse sigaretikaubanduse tõttu 2014. aastal laekumata aktsiisi ja käibemaksu kokku 59 mln eurot (2013. aastal 60,0 mln eurot).

Elanike suhtumine riigi tubakapoliitikasse

Valdav osa elanikest pooldab tubakapoliitika riiklikku reguleerimist. Konjunkturiinstituudi küsitlusest selgus, et piirangutega tubakapoliitikat pidas vajalikuks 76% vastanutest. Sealjuures pooldas rangeid piiranguid 39% ja kergeid piiranguid 37% vastanutest. Täiesti piiranguteta tubakapoliitika eelistajaid oli 9% vastanutest ja nende osakaal pole aasta jooksul muutunud. Ranged piiranguid pooldasid keskmisest rohkem eestlased (42%), naised (44%), kõrgharidusega (48%) ja samuti kõrgema sissetulekuga elanikud. Täiesti vastandlikult suhtuvad tubakapoliitikasse suitsetajad ja mittersuitsetajad - kui mittersuitsetajatest pooldavad ranget tubakapoliitikat ligi pooled (48%), siis suitsetajatest vaid alla kümnendiku (9%). Seejuures ei välista suitsetajad niivõrd piiranguid üldse (võimalikult liberaalset tubakapoliitikat eelistaks 21% suitsetajatest), vaid 58% neist aktsepteeriks piiranguid kergemal kujul.

Tubakatoodete tarbimise statistika Euroopa riikides ja võrdlus Eestiga

Võrreldes Eesti tubakatoodete hinnataset teiste Euroopa riikidega selgub, et tubakatooted on Eestis suhteliselt odavad. Eurostati andmetel moodustas Eesti tubakatoodete hinnatase 65% Euroopa Liidu keskmisest hinnatasemest 2014. aastal. Vaatamata sellele, et Eestis on regulaarselt tõstetud sigarettide aktsiisimäärasid, mis on suurendanud ka jaehindu, olid statistikaportaali Statista andmetel Eestis müügil olevate *premium* sigarettide hinnad ühed odavaimatest Euroopas (odavamad olid need veel Tšehhi Vabariigis ja Lätis).

Euroopa Komisjoni poolt väljaantava Eurobaromeetri andmetel suitsetas Euroopa Liidus 2014. keskmiselt 26% ja Eestis 22% elanikest⁴. Eesti lähinaabritest oli suitsetajate osakaal madalam soomlastel (19%) ja rootslastel (11%) ning kõrgem leedulastel (26%) ja lätlastel (30%). EL riikidest oli kõige suurem suitsetajate osakaal Bulgaarias (35%) ja kõige madalam Rootsis (11%). Kõige levinumaks tubakatooteks on sigaretid - neid tarbis 2014. aastal EL riikides keskmiselt 86% suitsetajatest. Võrreldes EL keskmisega, aga ka Skandinaavia riikidega on Eestis ja mujal Baltimaades tubakatoodetest sigarettide tarbimine enam levinud ja nende suitsetajate osakaal läheneb 100%-le. Mujal Euroopas on levinud ka käsitsi keeratavad sigaretid, mida näiteks Soomes ja Taanis tarbisid vastavalt 27% ja 21% suitsetajatest, Rootsis ja Taanis on suhteliselt populaarne veel piibu tõmbamine, mida mõlemas riigis tegi 7% suitsetajatest. Keskmiselt suitsetati Eestis suitsetaja kohta 11,5 sigaretti päevas, EL riikides keskmine oli 14,4 sigaretti päevas.

Alternatiivseid tubakatooteid nagu huule-, närimis- ja nuusktubakat on Eurobaromeetri andmetel üldse kunagi proovinud 10% Eesti täiskasvanud elanikest. Enamik on proovinud neid vaid 1-2 korda elu jooksul (9% elanikest), regulaarselt tarbis alternatiivseid tubakatooteid vaid 1% elanikest. Tervise Arengu Instituudi poolt tehtud Eesti täiskasvanud rahvastiku tervisekäitumise uuringu põhjal tarbis 2014. aastal põsk- ja huuletubakat 5,0% meestest ning 0,5% naistest, nuusktubakat 0,8% meestest ja 0,1% naistest, närimistubakat 0,2% meestest ja 0,1% naistest ning tubakaekstraktiga geele 0,3% meestest ja 0,2% naistest⁵. Euroopa Liidu riikides tarbivad kõige enam alternatiivsete tubakatooteid rootslased, kellest pooled (50%) on elu jooksul tarbinud kas huule-, närimis- või nuusktubakat. Keskmiselt on EL riikides tarbinud alternatiivseid tubakatooteid 5% elanikest.

Elektroonilisi sigarette (E-sigarette) oli 2014. aasta Eurobaromeetri küsitluse kohaselt elu jooksul proovinud keskmiselt 12% EL riikide elanikest. Võrreldes 2012. aastaga on E-sigarette proovinud inimeste osakaal kasvanud 5%-punkti võrra. Eestis oli E-sigarette 2014. aastal proovinud 15% elanikest (2012. aastal 10%). Sellegipoolest ei ole paljud E-sigaretide proovimisest kaugemale läinud ja nende tarvitamine on jäänud pigem juhuslikuks kui muutunud pidevaks tarbimiseks. Nii tarbis Eurobaromeetri küsitluse ajal E-sigarette vaid 1% vastajatest ning kunagi varem oli neid tarbinud 2% vastanutest. Samas näitavad Eesti täiskasvanud rahvastiku tervisekäitumise uuringud (TAI), et E-sigarette tarbinute osakaal on suurenenud - kui 2012. aastal oli aasta jooksul e-sigarette tarvitanud 7% meestest ja 3% naistest, siis 2014. aastal oli seda teinud juba 20% meestest ja 13% naistest.

⁴ Siin ja edaspidi kasutatud Eurobaromeeter vaatlleb elanikegruppe alates 15 eluaastast.

⁵ Eesti täiskasvanud elanike tervisekäitumise uuring hõlmab elanikke vanuses 16–64 eluaastat.

Vesipiipu proovinud inimeste osakaal ei ole Eurobaromeetri põhjal 2012. aastaga võrreldes muutunud ning seda oli suitsetanud 16% EL elanikest. Eestis on vesipiip olnud teiste riikidega võrreldes suhteliselt populaarne, seda oli proovinud 31% elanikest. Sarnaselt E-sigarettidega on ka vesipiipu enamik inimestest proovitud üks-kaks korda (26% elanikest), aeg-ajalt suitsetas vesipiipu 4% ja regulaarselt vaid 1% Eesti elanikest. Eesti täiskasvanud rahvastiku tervisekäitumise 2014. aasta uuringu (TAI) põhjal oli viimase 12 kuu jooksul vesipiipu suitsetanud 16% meestest ja 13% naistest.

Regulaarset suitsetamist alustasid Euroopa Liidu riikide elanikud Eurobaromeetri andmetel keskmiselt 17,6 aasta vanuses. Eesti noored hakkasid sama uuringu põhjal regulaarselt suitsetama pisut vanemas eas, keskmiselt 19,1 aastast.

1. Tubakatoodete turg

Tobacco market

1.1. Väliskaubandus

Foreign trade

Tabel 1. **Tubaka ja tööstuslike tubakaasendajate impordikäive 2004–2014***
*Import turnover of tobacco and manufactured tobacco substitutes 2004–2014**
 mln € - million €

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Tubakas ja tööstuslikud tubakaasendajad	24,9	27,4	29,4	42,3	21,3	27,5	17,5	29,4	33,9	32,5	33,4	Tobacco and manufactured tobacco substitutes

* kaubagrupi (KN 24) järgi - by commodity chapter (CN 24)

Allikas: Statistikaamet
 Source: Statistics Estonia

Tabel 2. **Tubakatoodete impordikäive 2004–2014***
*Imports turnover of tobacco products 2004–2014**
 mln € - million €

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Sigarid, sigarillod ja sigaretid	24,5	26,8	27,5	40,3	19,9	25,4	14,9	27,2	31,5	29,0	30,4	Cigars, cigarillos and cigarettes
Muu töödeldud tubakas ja tööstuslikud tubakaasendajad	0,2	0,4	0,4	0,7	0,6	1,1	1,5	1,2	1,1	2,1	1,2	Other manufactured tobacco and manufactured tobacco substitutes: homogenised or reconstituted

* kaubakoodide 2401, 2402, 2403 järgi - by commodity codes 2401, 2402, 2403

Allikas: Statistikaamet
 Source: Statistics Estonia

Tabel 3. **Tubakatoodete mahuline import 2004–2014***
*Imports of tobacco products in volume terms 2004–2014**
 tonni (netokaal) - tonns (net weight)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Sigarid, sigarillod ja sigaretid	3 051	3 225	3 246	3 544	1 547	2 350	1 277	1 882	1 877	1 777	1 792	Cigars, cigarillos and cigarettes
Muu töödeldud tubakas ja tööstuslikud tubakaasendajad	12	22	25	34	30	92	127	82	73	94	80	Other manufactured tobacco and manufactured tobacco substitutes: homogenised or reconstituted

* kaubakoodide 2401, 2402, 2403 järgi - by commodity codes 2401, 2402, 2403

Allikas: Statistikaamet
 Source: Statistics Estonia

Tabel 4. Sigarite, sigarillode ja sigarettide import saatjariikide järgi 2014
Imports of cigars, cigarillos and cigarettes by country of consignment 2014

Riik - Country	€	kg	Country
Leedu	8 969 775	693 194	Lithuania
Poola	8 186 657	599 438	Poland
Holland	4 152 392	162 726	Netherlands
Rumeenia	3 566 244	133 057	Romania
Läti	2 546 108	64 703	Latvia
Soome	1 299 637	39 937	Finland
Saksamaa	593 149	20 791	Germany
Kreeka	524 866	61 227	Greece
Türgi	282 417	10 942	Turkey
Suurbritannia	65 130	4 101	United Kingdom
Rootsi	65 114	176	Sweden
Dominikaani Vabariik	48 664	689	Dominican Republic
Kuuba	26 646	94	Cuba
Peruu	15 664	90	Peru
Nicaragua	15 093	104	Nicaragua
Costa Rica	12 977	83	Costa Rica
Slovakkia	8 664	42	Slovakia
Itaalia	6 874	80	Italia
Honduras	4 828	105	Honduras
Ameerika Ühendriigid	3 046	32	United States
Hongkong	346	1	Hong Kong
Šveits	327	1	Switzerland
Venemaa	10	0	Russia

Allikas: Statistikaamet
 Source: Statistics Estonia

Tabel 5. Tubaka ja tööstuslike tubakaasendajate ekspordikäive 2004–2014*
*Export turnover of tobacco and manufactured tobacco substitutes 2004–2014**
 mln € - million €

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Tubakas ja tööstuslikud tubakaasendajad	3,8	2,7	1,5	1,4	0,9	7,3	7,5	9,9	11,6	7,2	6,0	Tobacco and manufactured tobacco substitutes

* kaubagrupi (KN 24) järgi
 by commodity chapter (CN 2-digit code)

Allikas: Statistikaamet
 Source: Statistics Estonia

Tabel 6. Tubakatoodete ekspordikäive 2004–2014*
*Exports turnover of tobacco products 2004–2014**
 mln € - million €

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Sigarid, sigarillod ja sigaretid	3,8	2,7	1,5	1,0	0,9	7,1	7,3	9,6	10,5	5,6	5,6	<i>Cigars, cigarillos and cigarettes</i>
Muu töödeldud tubakas ja tööstuslikud tubakaasendajad	0,0	0,0	0,0	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,7	1,0	0,2	<i>Other manufactured tobacco and manufactured tobacco substitutes: homogenised or reconstituted</i>

* kaubakoodide 2401, 2402, 2403 järgi
 by commodity codes 2401, 2402, 2403

Allikas: Statistikaamet
 Source: Statistics Estonia

Tabel 7. Tubakatoodete koguseline eksport 2004–2014*
*Exports of tobacco products in volume terms 2004–2014**
 tonni (netokaal) - tonns (net weight)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Sigarid, sigarillod ja sigaretid	74	49	25	13	11	98	175	224	250	117	114	<i>Cigars, cigarillos and cigarettes</i>
Muu töödeldud tubakas ja tööstuslikud tubakaasendajad	0	0	0	12	0	0	3	0	13	17	3	<i>Other manufactured tobacco and manufactured tobacco substitutes: homogenised or reconstituted</i>

* kaubakoodide 2401, 2402, 2403 järgi
 by commodity codes 2401, 2402, 2403

Allikas: Statistikaamet
 Source: Statistics Estonia

Tabel 8. Sigarettide impordi- ja ekspordikogused 2004–2014
Export and import of cigarettes 2004–2014, in quantities
 miljon sigaretti - million cigarettes

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Põhiimport	2 117,3	2 485,5	2 463,8	3 509,5	1 535,4	2 441,1	1 354,8	2 019,7	1 960,1	1 900,4	1 879,2	Main imports
Põhieksport	80,8	46,7	22,5	10,3	6,0	77,8	136,9	164,6	189,3	89,7	88,0	Main exports
Netoimport	2 036,5	2 438,8	2 441,3	3 499,2	1 529,4	2 363,3	1 217,9	1 855,1	1 770,8	1 810,7	1 791,2	Net imports

Allikas: Statistikaamet, Eurostat (alates 2012)
 Source: Statistics Estonia, Eurostat (since 2012)

Tabel 9. Sigarite, manilla sigarite, sigarillode ja sigarettide eksport saajariikide järgi 2014
Exports of cigars, cheroots, cigarillos and cigarettes by country of destination 2014

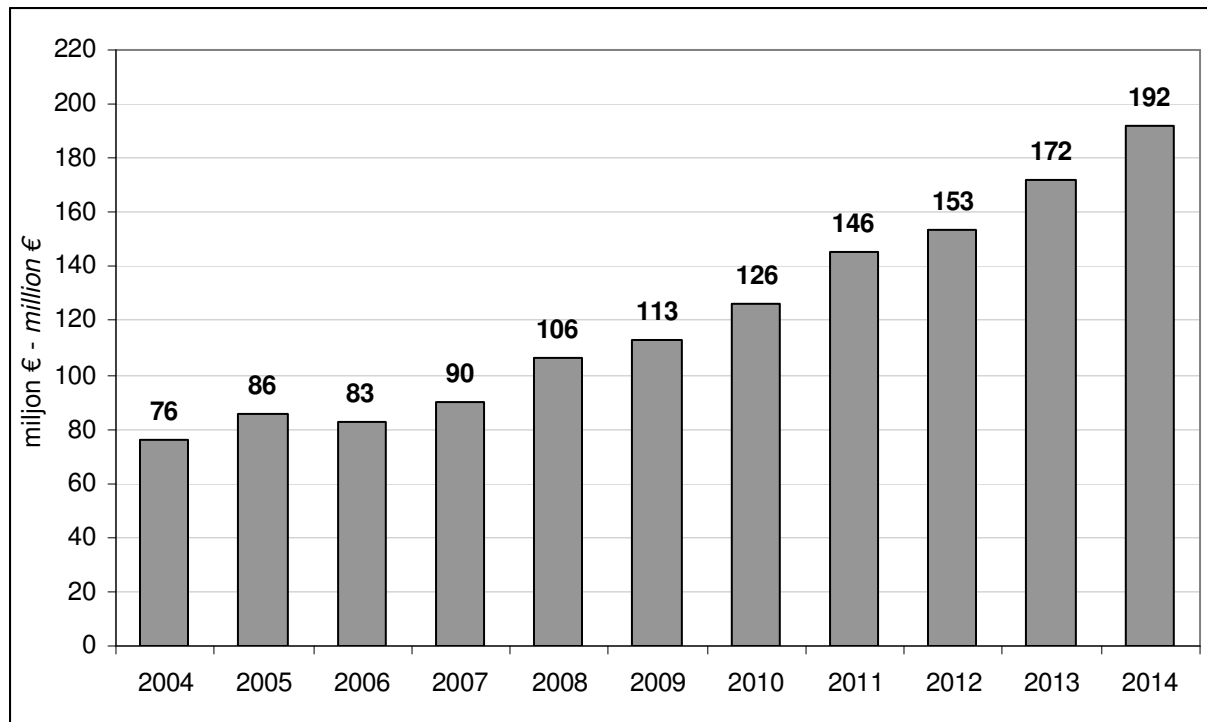
Riik	€	kg	Country
Soome	5 162 128	101 476	Finland
Rootsi	238 397	6 354	Sweden
Venemaa	51 231	1 345	Russia
Leedu	45 957	894	Lithuania
Norra	16 746	414	Norway
Holland	16 215	426	Netherlands
Saksamaa	15 128	435	Germany
Taani	12 663	361	Denmark
Ameerika Ühendriigid	12 613	258	United States
Läti	11 477	327	Latvia
Poola	8 787	223	Poland
Valgevene	7 419	43	Belarus
Nigeeria	5 462	34	Nigeria
Belgia	4 427	119	Belgium
Suurbritannia	3 785	120	United Kingdom
Maroko	3 400	34	Morocco
Hispaania	3 121	88	Spain
Singapur	2 000	5	Singapore
Panama	1 710	29	Panama
Island	1 697	48	Iceland
Mosambiik	1 621	47	Mozambique
Argentina	934	24	Argentina
Lõuna-Aafrika Vabariik	870	24	Republic of South Africa
Prantsusmaa	760	20	France
Venezuela	783	12	Venezuela
Brasillia	612	18	Brazil
Uruguay	418	12	Uruguay
Türgi	374	13	Turkey
Rumeenia	280	12	Romania
Iirimaa	209	6	Ireland
Bulgaaria	195	7	Bulgaria
Küpros	155	1	Cyprus
Korea Vabariik	167	3	Republic of Korea
Itaalia	90	3	Italia
Määramata	7 767	219	Indefinite

Allikas: Statistikaamet
 Source: Statistics Estonia

1.2. Müük siseturul

Sales in domestic market

Joonis 1. **Tubakatoodete jaekäive 2004–2014***
Retail sales of tobacco products 2004–2014
 miljon € - million €

* EKI hinnangul on tubakatoodete jaekäibe maht alahinnatud

Allikas: Statistikaamet
 Source: Statistics Estonia

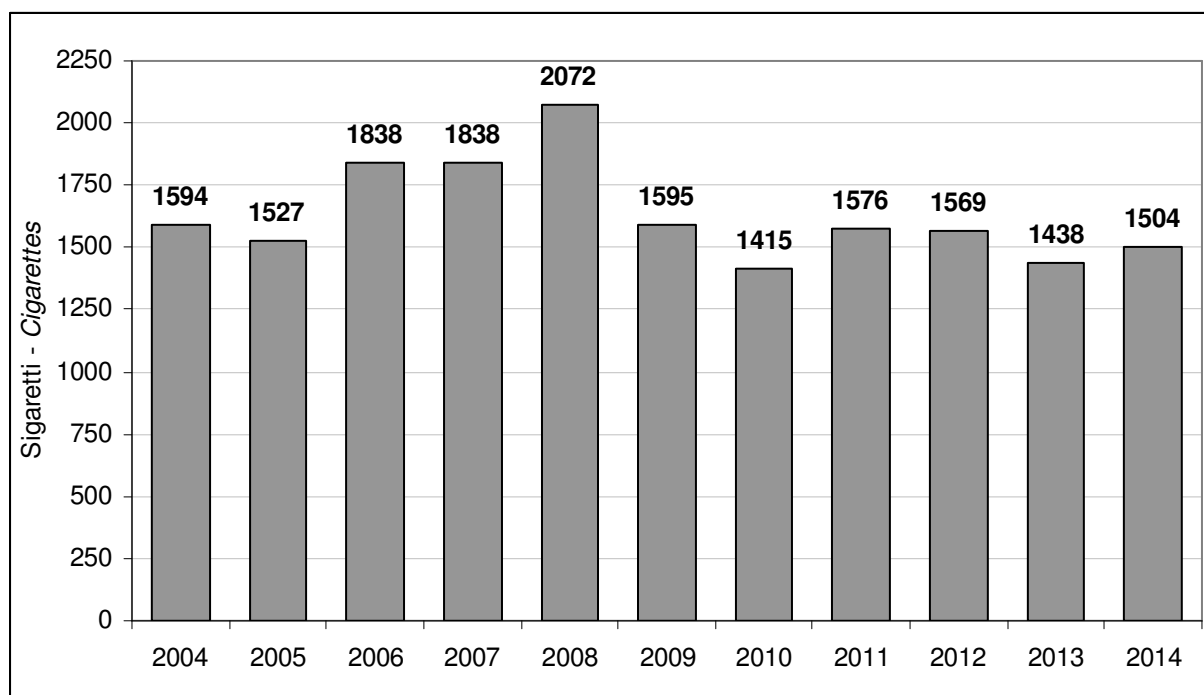
Tabel 10. **Arvestuslik sigarettide siseriiklik kogumük 2004–2014***
Estimated domestic cigarette sales 2004–2014
 miljon sigaretti - million cigarettes

2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
2036,4	1951,1	2343,2	2334,3	2624,1	2012,9	1779,5	1971,4	1952,9	1819,2	1894,2

* arvesse on võetud hinnangulised laovarud
includes estimated stock reserve

Allikas: Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: Estonian Institute of Economic Research

Joonis 2. **Sigaretide müük täiskasvanud (15+) elaniku kohta 2004–2014**
Retail sales of cigarettes per capita aged 15 and over 2004–2014

* arvesse on võetud hinnangulised laovarud
includes estimated stock reserve

Allikas: Eesti Konjunktuuriinstituut
Source: Estonian Institute of Economic Research

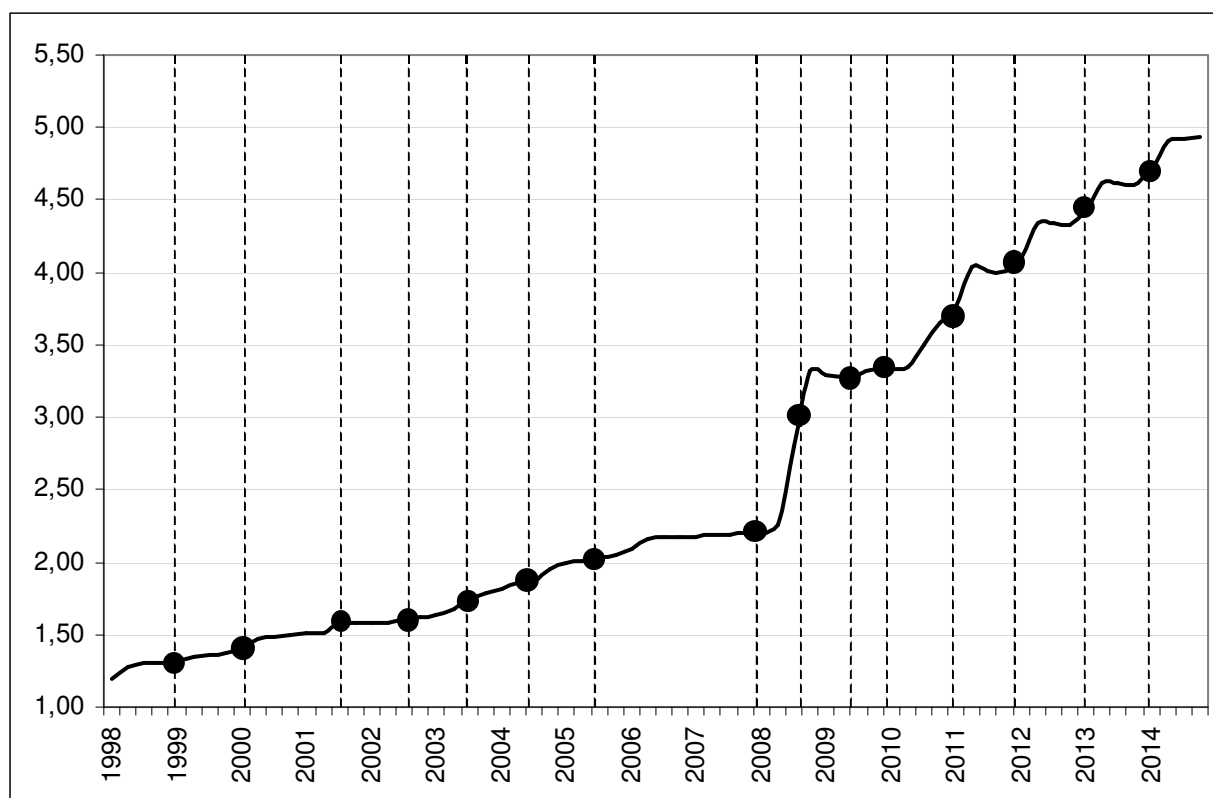
1.3. Jaehinnad Retail prices

Tabel 11. **Sigaretipaki keskmine jaehind 2004–2014**
Average retail price of pack of cigarettes 2004–2014
€

2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
1.19	1.37	1.35	1.39	1.85	2.04	2.22	2.43	2.65	2.82	3.00

Allikas: Rahandusministeerium
Source: Ministry of Finance

Joonis 3. **Tubakatoodete tarbijahinnaindeks ja aktsiisitõusud 1998–2014** (1997 = 1)
Consumer price index of tobacco products 1998–2014 (1997 = 1)

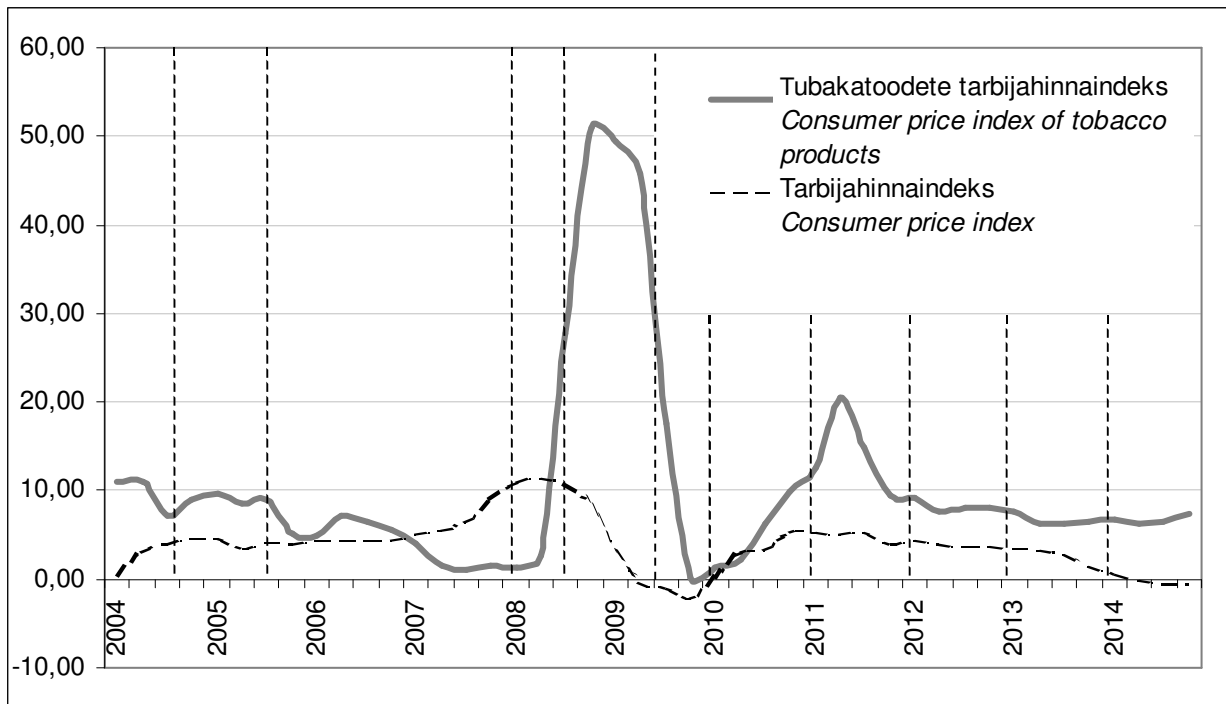
--- jooned tähistavad aktsiisimuutusi, aktsiisimäärade kohta vaata tabelist 13
lines refer to changes in excise duties, for the rates see table 13

Allikas: Statistikaamet
Source: Statistics Estonia

Joonis 4. **Tubakatoodete tarbijahinnaindeksi aastakasv 2004–2014**

Annual growth of consumer price index of tobacco products 2004–2014

kasv võrreldes eelmise aasta sama kuuga, % - growth compared to the same period of the previous year, %

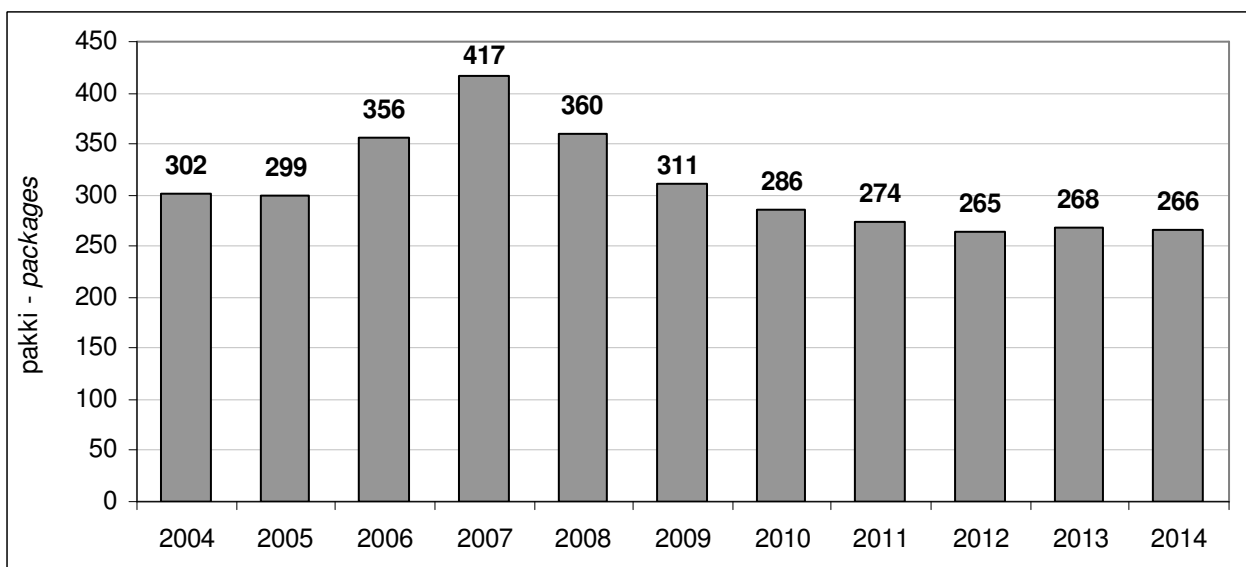
--- jooned tähistavad aktsiisimuutusi, aktsiisimäärade kohta vaata tabelist 12
lines refer to changes in excise duties, for the rates see table 12

Allikas: Statistikaamet
Source: Statistics Estonia

Joonis 5. **Sigaretipakkide kogused, mida saaks tinglikult osta keskmise netokuupalga eest 2004–2014**

Quantities of cigarette packs one can possibly buy for average net monthly wage 2004–2014

keskmine kuupalk jagatud sigaretipaki keskmise hinnaga
average monthly wage divided by average retail price of cigarette pack

Allikas: Eesti Konjunktuuriinstituut, Statistikaamet
Source: Estonian Institute of Economic Research, Statistics Estonia

2. Riiklik tubakaturu korraldus

National tobacco market organisation

Tabel 12. Tubakatoodete aktsiisimäärad Eestis ja EL aktsiisi alammäärad
Excise duty rates of tobacco products in Estonia and EU minimum excise levels

	Ühik Unit	Eesti aktsiisimäärad ja nende jõustumine* Excise duty rates in Estonia and their coming into force*								EL aktsiisi alammäär EU minimum rate of excise duty
		01.01. 2008	01.07. 2008	01.07. 2009	01.01. 2010	01.01. 2011	01.01. 2012	01.01. 2013	01.01. 2014	
Sigaretid Cigarettes	fikseeritud määr 1000 sigareti kohta, € specific excise per 1000 cigarettes, €	23,01	31,96	31,96	33,55	38,35	42,18	45,00	46,50	90,00 € 1000 sigareti kohta, kuid mitte vähem kui 60% sigarettide kaalutud kesk- mises hinnast; 90,00 € per 1000 cigarettes but not less than 60% of the weighted average retail selling price of cigarettes
	proportsionaalne määr jaehinnast, % ad valorem excise of the retail price, %	28	31	31	33	33	33	33	34	
	miinimum aktsiis 1000 sigareti kohta, € minimum excise duty per 1000 cigarettes, €	-	-	-	64,00	73,00	80,00	84,80	90,00	
Sigarillod, sigarid Cigars, cigarillos	€ 1000 sigarillo või sigari kohta € per 1000 cigars or cigarillos	159,78	159,78	159,78	159,78	191,73	191,73	211,00	211,00	12,00 € või 5% jaehinnast 12,00 € or 5% of retail prices
Suitsetamis- tubakas, närimis- tubakas Smoking tobacco, chewing tobacco	€ 1 kg kohta € per 1 kg	23,01	25,56	29,08	32,02	55,79	55,79	61,00	61,00	47,00 € või 43% jaehinnast 47,00 € or 43% of retail prices

* 2015. aastal tubakatoodete aktsiisi ei muudetud
Excise duty rates of tobacco products were not changed in 2015.

Allikas: Rahandusministeerium
Source: Ministry of Finance

Tabel 13. Riigieelarvesse laekunud tubakaaktsiis 2004–2014
Tobacco excise revenue received by the state budget 2004–2014
 miljon € - million €

	Maksud kokku	Aktsiisid	Tubakaaktsiis	Tubakaaktsiisi osakaal aktsiisilaekumises, %	Tubakaaktsiisi osakaal kogu maksulaekumises, %	Tubakaaktsiisi osakaal riigi tuludes, %	Tubakaaktsiisi laekumine elaniku kohta, €
	<i>Total tax revenue</i>	<i>Excise revenue</i>	<i>Tobacco excise revenue</i>	<i>Share of tobacco excise in excise revenue, %</i>	<i>Share of tobacco excise in total tax revenue, %</i>	<i>Share of tobacco excise in total state revenue, %</i>	<i>Tobacco excise revenue per capita, €</i>
2004	2 508,92	335,15	58,66	17,5	2,3	2,0	43.42
2005	2 933,29	416,96	78,96	18,9	2,7	2,2	58.60
2006	3 528,50	449,30	77,21	17,2	2,2	1,8	57.42
2007	4 328,03	523,76	97,73	18,7	2,3	1,9	72.80
2008	4 497,40	573,35	97,12	16,9	2,2	1,8	72.43
2009	4 076,28	627,48	133,44	21,3	3,3	2,4	99.55
2010	4 045,61	666,28	114,67	17,2	2,8	2,0	85.57
2011	4 342,12	716,97	144,52	20,2	3,3	2,5	111.00
2012	5 787,47	776,24	158,25	20,4	2,7	2,1	122.30
2013	6 140,42	792,77	166,62	21,0	2,7	2,2	126.23
2014	6 644,63	836,02	178,17	21,3	2,7	2,3	135.38

* alates 2012. aastast on riigi maksutulude arvestuse meetodika muutunud
from 2012 onwards, the accounting method of state income tax has changed

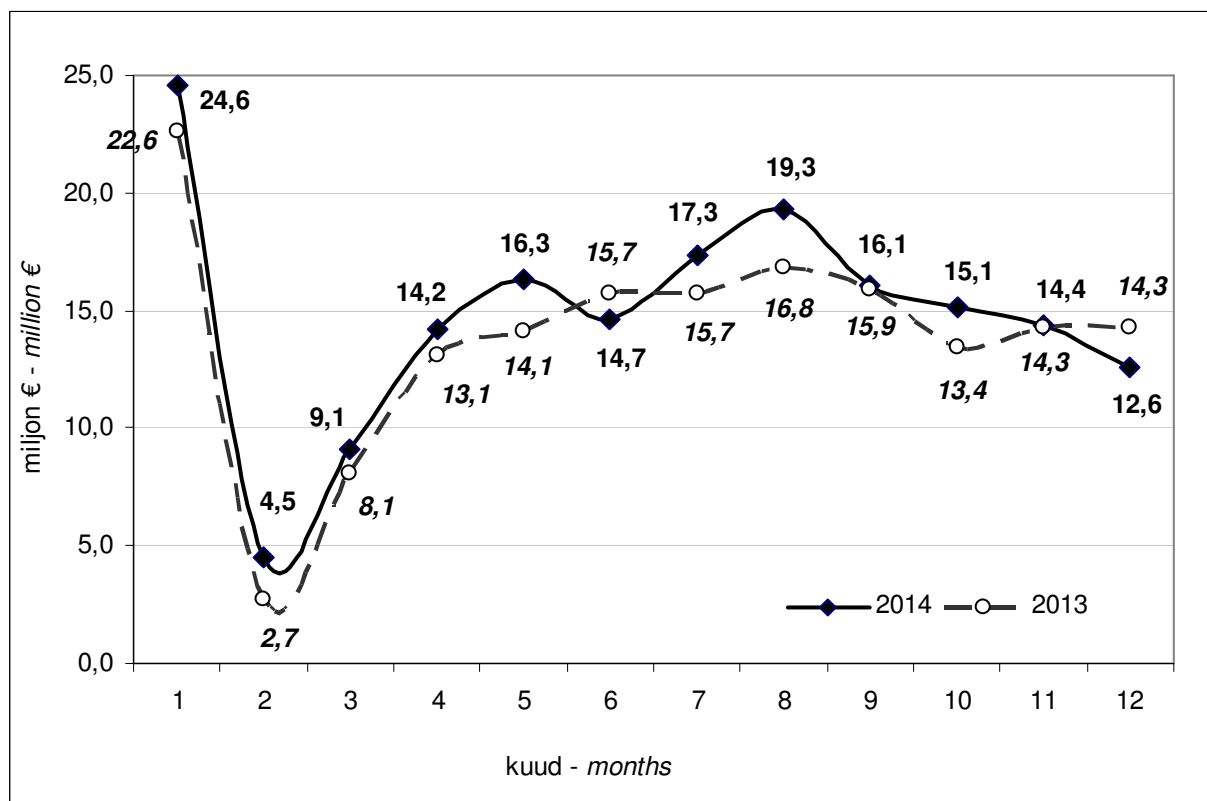
Allikas: Rahandusministeerium
 Source: Ministry of Finance

Tabel 14. Tubakaaktsiisi laekumine tootegruppide järgi 2014. aastal
Tobacco excise revenue by the product group 2014

Tootegrupp <i>Product group</i>	Aktsiisilaekumine, € <i>Excise revenue, €</i>	Osakaal tubakaaktsiisi laekumisest, % <i>Share of tobacco excise revenue, %</i>	<i>Product group</i>
Sigaretid	172 742 979	96,9	<i>Cigarettes</i>
Suitsetamistubakas	4 372 447	2,5	<i>Smoking tobacco</i>
Närimistubakas	717 513	0,4	<i>Chewing tobacco</i>
Sigarillo	316 963	0,2	<i>Cigarillo</i>
Sigar	7 936	0,0	<i>Cigar</i>
Muu tubakas	7 694	0,0	<i>Other tobacco</i>
Kokku	178 165 532	100,0	<i>Total</i>

Allikas: Rahandusministeerium
 Source: Ministry of Finance

Joonis 6. **Tubakaaktsiisi laekumine kuude lõikes 2013. ja 2014. aastal**
Tobacco excise receipts by month in 2013 and 2014

Allikas: Rahandusministeerium
 Source: Ministry of Finance

Tabel 15. Tubakatoodete müügikohtade arv kohalikes omavalitsustes 2015*
*Number of tobacco sales points by local municipalities 2015**

	Müügikohti kokku		Jaemüüjaid		Hulgimüüjaid		Toitlustusasutused		
	<i>Total number of sales points</i>		<i>Retail</i>		<i>Wholesale</i>		<i>Restaurants, pubs, cafés etc.</i>		
	2013	2015	2013	2015	2013	2015	2013	2015	
Harju maakond	1962	2112	841	852	91	114	1029	1146	<i>Harju county</i>
Tallinn	1492**	1659	564	591	70	86	857	982	<i>Tallinn</i>
Hiiu maakond	59	63	21	20	6	6	32	37	<i>Hiiu county</i>
Ida-Viru maakond	488	504	284	286	12	13	192	205	<i>Ida-Viru county</i>
Narva	139	150	85	94	5	6	49	50	<i>Narva</i>
Kohtla-Järve	81	88	57	60	2	3	22	25	<i>Kohtla-Järve</i>
Jõgeva maakond	135	128	97	82	2	2	36	44	<i>Jõgeva county</i>
Järva maakond	139	127	88	73	4	3	47	51	<i>Järva county</i>
Lääne maakond	134	141	70	69	0	1	64	71	<i>Lääne county</i>
Lääne-Viru maakond	235	243	134	125	7	10	94	108	<i>Lääne-Viru county</i>
Põlva maakond	124	114	89	75	2	3	33	36	<i>Põlva county</i>
Pärnu maakond	439	443	226	212	10	11	203	220	<i>Pärnu county</i>
Pärnu	252	262	96	96	11	11	146	155	<i>Pärnu</i>
Rapla maakond	127	132	89	89	3	3	35	40	<i>Rapla county</i>
Saare maakond	201	204	103	99	7	8	91	97	<i>Saare county</i>
Tartu maakond	427	441	218	219	12	13	197	209	<i>Tartu county</i>
Tartu	270	286	112	117	11	12	147	157	<i>Tartu</i>
Valga maakond	165	152	103	87	2	3	60	62	<i>Valga county</i>
Viljandi maakond	187	178	126	114	2	4	59	60	<i>Viljandi county</i>
Viljandi	69	74	38	38	1	3	30	33	<i>Viljand</i>
Võru maakond	170	172	110	105	4	4	56	63	<i>Võru county</i>
Kokku	4992	5154	2599	2507	164	198	2228	2449	<i>Total</i>

* Tubakatoodete müügiga seotud registreeringud seisuga 15. oktoober 2015
Registrations related to tobacco sales as of 15. October 2015

** lisaks on välja antud kaubanduse korraldamise lubasid - *additionally issued trade organising licences*

Allikas: Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Majandustegevuse register
 Source: *Ministry of Economic Affairs and Communications, Register of Economic Activities*

Tabel 16. **Tubakatoodete müügikohtade arv 1000 elaniku kohta 2015***
*Number of tobacco sales points per 1000 inhabitants 2015**

	Rahvaarv <i>Population</i>	Jaemüügikohad <i>Retail sales points</i>	Toitlustusasutused <i>Restaurants, pubs, cafés etc</i>	Kokku** <i>Total**</i>	
Harju maakond	575 601	1,5	2,0	3,7	<i>Harju county</i>
Tallinn	413 782	1,4	2,4	4,0	<i>Tallinn</i>
Hiiu maakond	8 582	2,3	4,3	7,3	<i>Hiiu county</i>
Ida-Viru maakond	147 597	1,9	1,4	3,4	<i>Ida-Viru county</i>
Narva	58 375	1,6	0,9	2,6	<i>Narva</i>
Kohtla-Järve	36 622	1,6	0,7	2,4	<i>Kohtla-Järve</i>
Jõgeva maakond	30 841	2,7	1,4	4,2	<i>Jõgeva county</i>
Järva maakond	30 109	2,4	1,7	4,2	<i>Järva county</i>
Lääne maakond	24 070	2,9	2,9	5,9	<i>Lääne county</i>
Lääne-Viru maakond	59 039	2,1	1,8	4,1	<i>Lääne-Viru county</i>
Põlva maakond	27 438	2,7	1,3	4,2	<i>Põlva county</i>
Pärnu maakond	82 349	2,6	2,7	5,4	<i>Pärnu county</i>
Pärnu	39 784	2,4	3,9	6,6	<i>Pärnu</i>
Rapla maakond	34 436	2,6	1,2	3,8	<i>Rapla county</i>
Saare maakond	31 706	3,1	3,1	6,4	<i>Saare county</i>
Tartu maakond	151 377	1,4	1,4	2,9	<i>Tartu county</i>
Tartu	97 332	1,2	1,6	2,9	<i>Tartu</i>
Valga maakond	29 944	2,9	2,1	5,1	<i>Valga county</i>
Viljandi maakond	47 010	2,4	1,3	3,8	<i>Viljandi county</i>
Viljandi	17 549	2,2	1,9	4,2	<i>Viljandi</i>
Võru maakond	33 172	3,2	1,9	5,2	<i>Võru county</i>
Kokku	1 313 271	1,9	1,9	3,9	<i>Total</i>

* Tubakatoodete müügiga seotud registreeringud seisuga 15. oktoober 2015
Registrations related to tobacco sales as of 15. October 2015

** sisaldab ka hulgimüügikohti - *includes wholesale points*

Allikad: Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Majandustegevuse register. Statistikaamet
Sources: Ministry of Economic Affairs and Communications, Register of Economic Activities. Statistics Estonia

Tabel 17. **Tubakatoodete müügikohtade arv 10 km² kohta 2015***
*Number of tobacco sales points per 10 km² 2015**

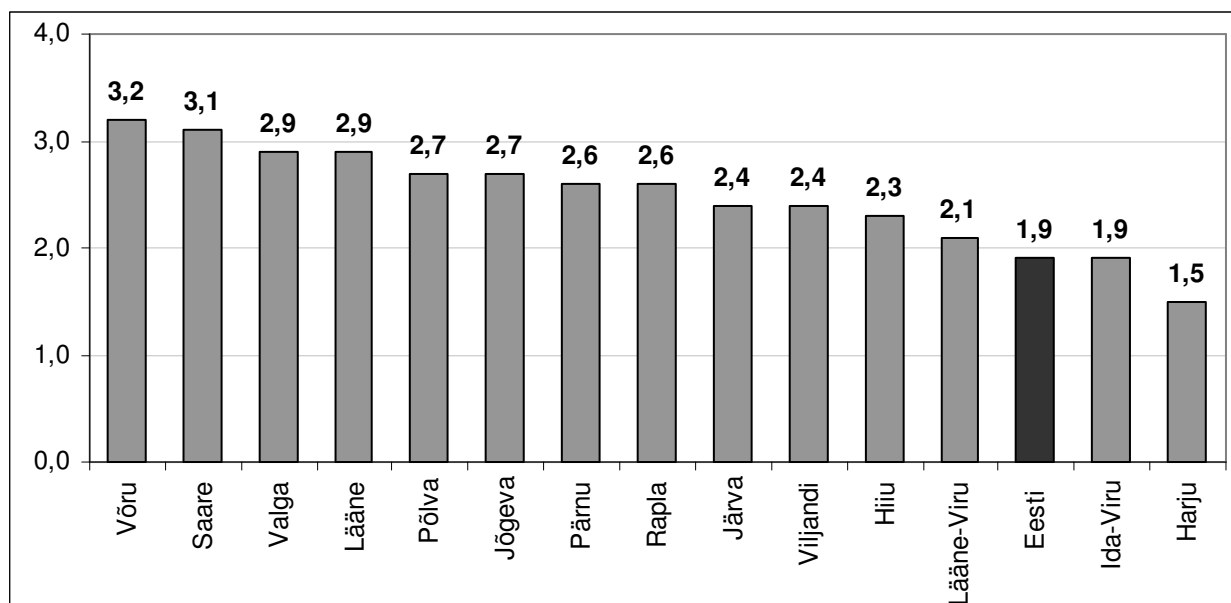
	Pindala, km ² <i>Area in km²</i>	Jaemüügikohad <i>Retail sales points</i>	Toitlustusasutused <i>Restaurants, pubs, cafés etc</i>	Kokku** <i>Total**</i>	
Harju maakond	4 333	2,0	2,6	4,9	<i>Harju county</i>
Tallinn	158	37,3	62,0	104,8	<i>Tallinn</i>
Hiiu maakond	1 023	0,2	0,4	0,6	<i>Hiiu county</i>
Ida-Viru maakond	3 364	0,9	0,6	1,5	<i>Ida-Viru county</i>
Narva	85	11,1	5,9	17,6	<i>Narva</i>
Kohtla-Järve	42	14,3	6,0	21,0	<i>Kohtla-Järve</i>
Jõgeva maakond	2 604	0,3	0,2	0,5	<i>Jõgeva county</i>
Järva maakond	2 460	0,3	0,2	0,5	<i>Järva county</i>
Lääne maakond	2 383	0,3	0,3	0,6	<i>Lääne county</i>
Lääne-Viru maakond	3 628	0,3	0,3	0,7	<i>Lääne-Viru county</i>
Põlva maakond	2 165	0,3	0,2	0,5	<i>Põlva county</i>
Pärnu maakond	4 807	0,4	0,5	0,9	<i>Pärnu county</i>
Pärnu	32	30,0	48,4	81,9	<i>Pärnu</i>
Rapla maakond	2 980	0,3	0,1	0,4	<i>Rapla county</i>
Saare maakond	2 922	0,3	0,3	0,7	<i>Saare county</i>
Tartu maakond	2 993	0,7	0,7	1,5	<i>Tartu county</i>
Tartu	39	30,0	40,3	73,3	<i>Tartu</i>
Valga maakond	2 044	0,4	0,3	0,7	<i>Valga county</i>
Viljandi maakond	3 422	0,3	0,2	0,5	<i>Viljandi county</i>
Viljandi	15	25,3	22,0	49,3	<i>Viljandi</i>
Võru maakond	2 305	0,5	0,3	0,7	<i>Võru county</i>
Kokku	45 228	0,6	0,6	1,2	<i>Total</i>

* Tubakatoodete müügiga seotud registreeringud seisuga 15. oktoober 2015
Registrations related to tobacco sales as of 15. October 2015

** sisaldab ka hulgimüügikohti - *includes wholesale points*

Allikad: Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Majandustegevuse register. Statistikaamet
Sources: Ministry of Economic Affairs and Communications, Register of Economic Activities. Statistics Estonia

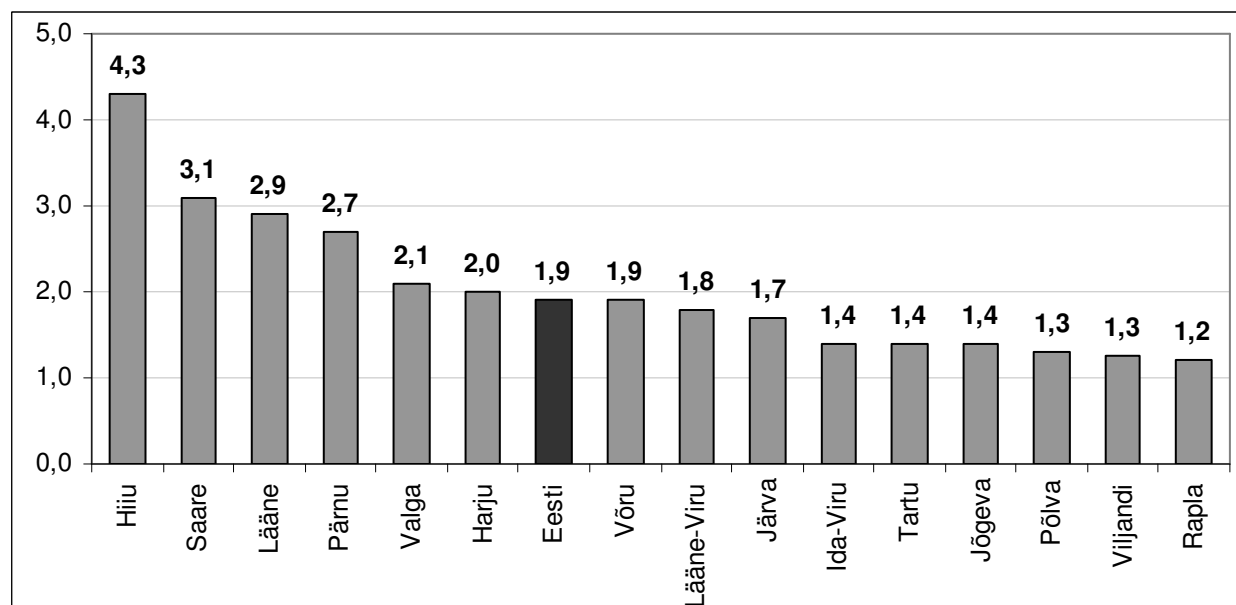
Joonis 7. **Tubakatoodete jaemüügikohtade arv maakondades 1000 elaniku kohta***
*Number of tobacco products retail sales points in counties per 1000 inhabitants**

* Tubakatoodete müügiga seotud registreeringud seisuga 15. oktoober 2015
Registrations related to tobacco sales as of 15. October 2015

Allikad: Majandus- ja Kommunikatsiooniministerium, Majandustegevuse register; Statistikaamet
Sources: Ministry of Economic Affairs and Communications, Register of Economic Activities; Statistics Estonia

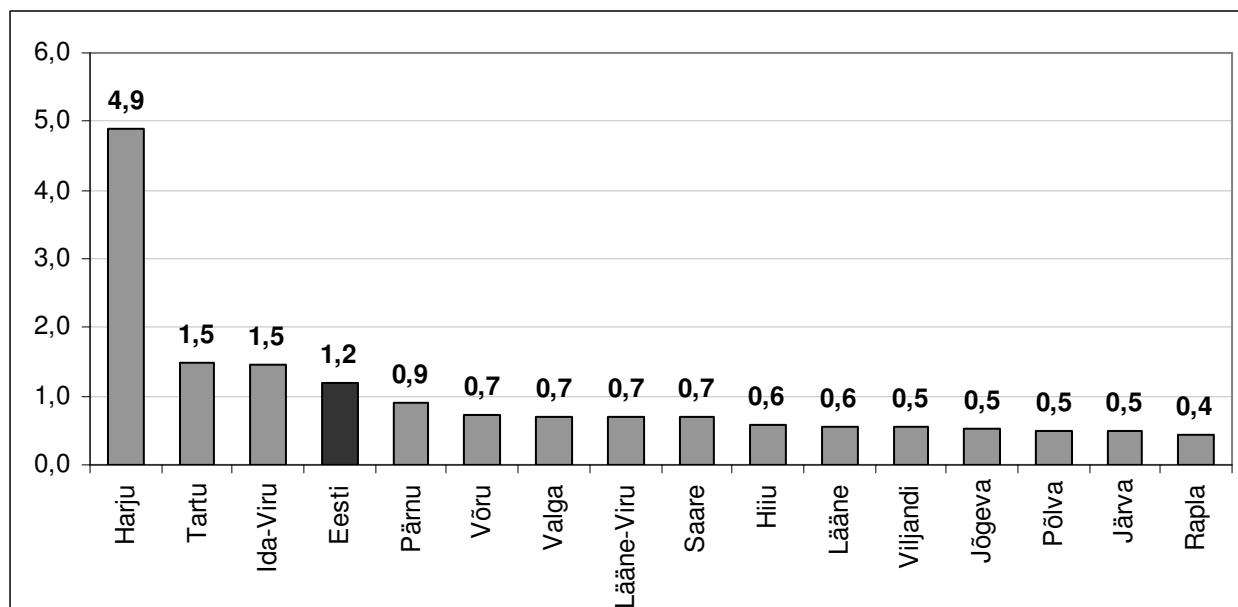
Joonis 8. **Tubakatooteid müüvate tootlustusasutuste arv maakondades 1000 elaniku kohta***
*Number of restaurants, pubs, cafe's etc selling tobacco products in counties per 1000 inhabitants**

* Tubakatoodete müügiga seotud registreeringud seisuga 15. oktoober 2015
Registrations related to tobacco sales as of 15. October 2015

Allikad: Majandus- ja Kommunikatsiooniministerium, Majandustegevuse register. Statistikaamet
Sources: Ministry of Economic Affairs and Communications, Register of Economic Activities. Statistics Estonia

Joonis 9. **Tubakatoodete müügikohtade arv maakondades 10 km² kohta***
*Number of tobacco products sales points in counties per 10 km²**

* Tubakatoodete müügiga seotud registreeringud seisuga 15. oktoober 2015
Registrations related to tobacco sales as of 15. October 2015

Allikad: Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Majandustegevuse register. Statistikaamet
Sources: Ministry of Economic Affairs and Communications, Register of Economic Activities. Statistics Estonia

3. Tarbimine Consumption

3.1. Suitsetamise üldnäitajad General indicators of smoking

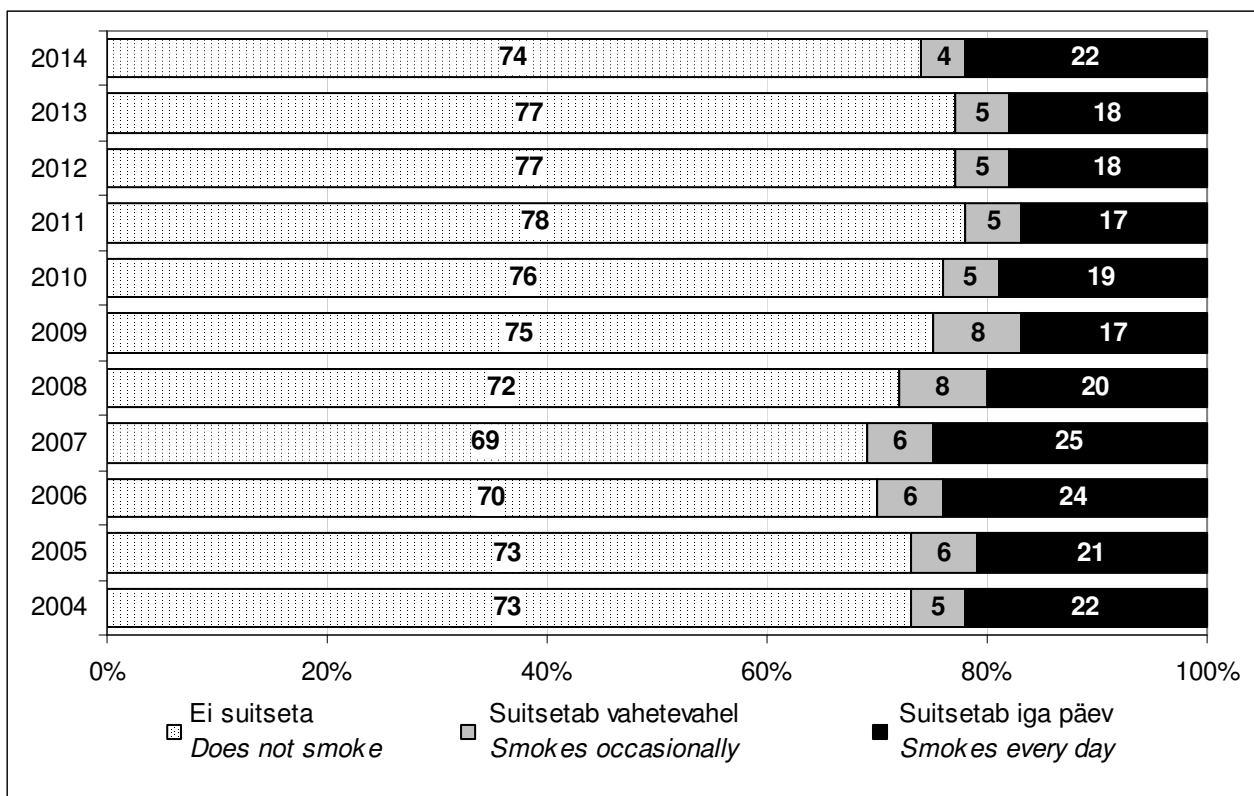
Tabel 18. **Suitsetavate meeste ja naiste osakaal 1979–2014** (küsitluste tulemused)*
Share of smoking men and women in 1979–2014 (survey results)*
% vastanutest - % of respondents

	1979	1989	1999	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Mehed	49	48	38	37	38	40	36	34	30	28	27	28	30	Men
Naised	18	19	20	21	22	22	20	18	20	17	18	20	20	Women
Elanikud kokku	34	34	29	27	30	31	28	25	24	22	23	23	26	Total inhabitants

* Elanikud vanuses 18-74 eluaastat - 18-74 year old inhabitants

Allikas: Eesti Konjunktuuriinstituut
Source: Estonian Institute of Economic Research

Joonis 10. **Suitsetamise levik Eesti elanike hulgas 2004–2014** (küsitluste tulemused)*
Smoking prevalence among Estonian inhabitants 2004–2014 (survey results)*
% vastanutest - % of respondents

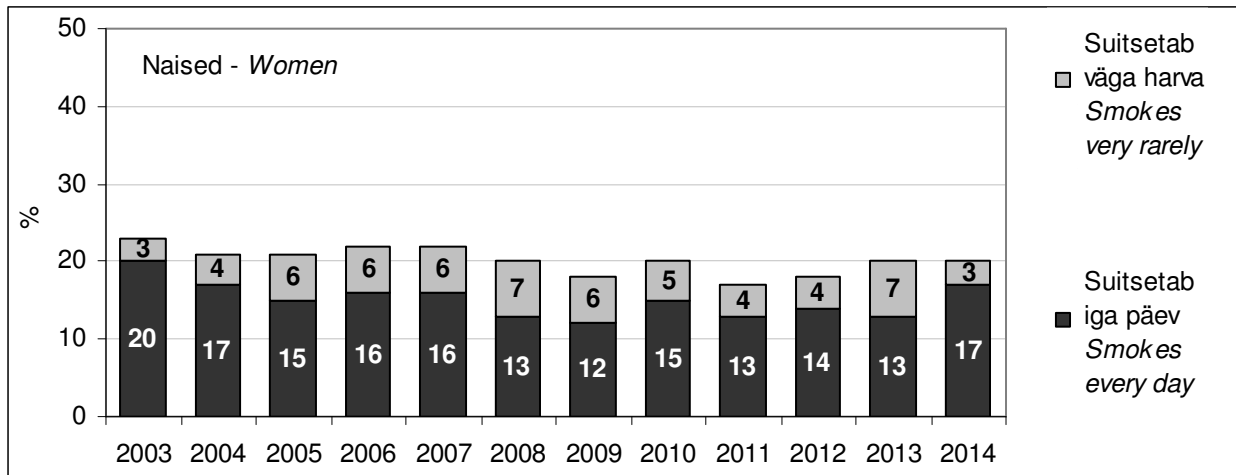
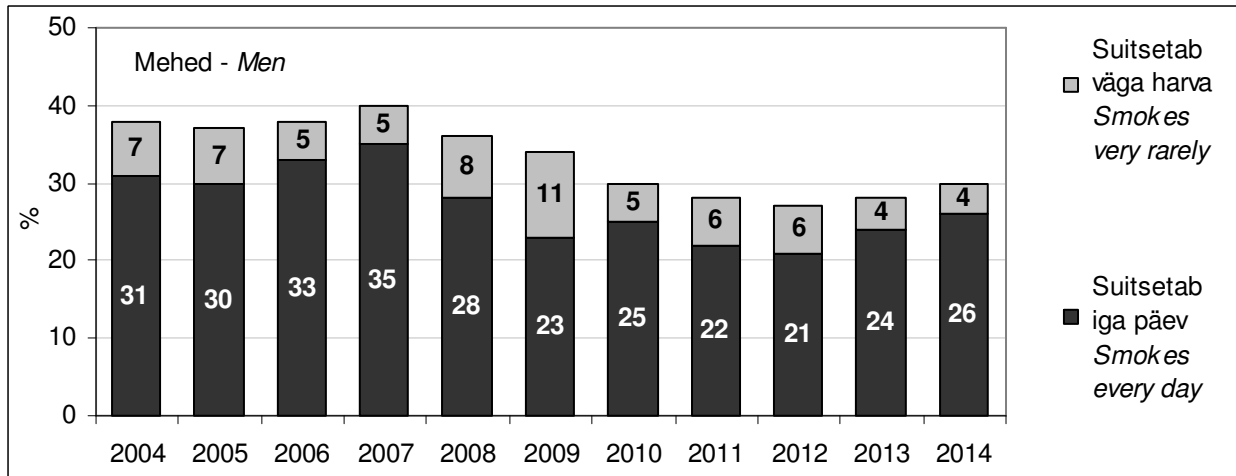
* Elanikud vanuses 18-74 eluaastat - 18-74 year old inhabitants

Allikas: Eesti Konjunktuuriinstituut
Source: Estonian Institute of Economic Research

Joonis 11. **Meeste ja naiste jaotus suitsetamise sageduse järgi 2004–2014**
(küsitluste tulemused)*

*Distribution of men and women by smoking activity in 2004–2014 (survey results)**

% vastanutest - % of respondents

* Elanikud vanuses 18-74 eluaastat - 18-74 year old inhabitants

Allikas: Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: Estonian Institute of Economic Research

Tabel 19. **Õpilaste jaotus suitsetamise sageduse, soo ja vanuse järgi (2014. a, küsitluse tulemused)***Distribution of schoolchildren by frequency of smoking, age and gender (2014 survey results)*

% vastanutest - % of respondents

	Poisid - Boys				Tüdrukud - Girls				Kokku Total	
	Vanuserühm - Age group			Kokku Total	Vanuserühm - Age group			Kokku Total		
	11 a/y	13 a/y	15 a/y		11 a/y	13 a/y	15 a/y			
Ei suitseta	97,5	93,3	82,9	91,4	99,3	92,6	85,6	92,7	92,1	<i>Not smoking</i>
Suisetab	2,5	6,7	17,1	8,6	0,7	7,4	14,4	7,3	7,9	<i>Smoking</i>
iga päev	0,6	2,2	8,6	3,7	0,1	1,0	6,8	2,5	3,1	<i>every day</i>
vähemalt kord nädalas, kuid mitte iga päev	0,5	2,3	4,1	2,3	0,3	2,3	4,1	2,2	2,2	<i>almost once a week but not every day</i>
harvem kui kord nädalas	1,4	2,2	4,4	2,6	0,3	4,1	3,5	2,6	2,6	<i>less than once a week</i>
Kokku	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	<i>Total</i>

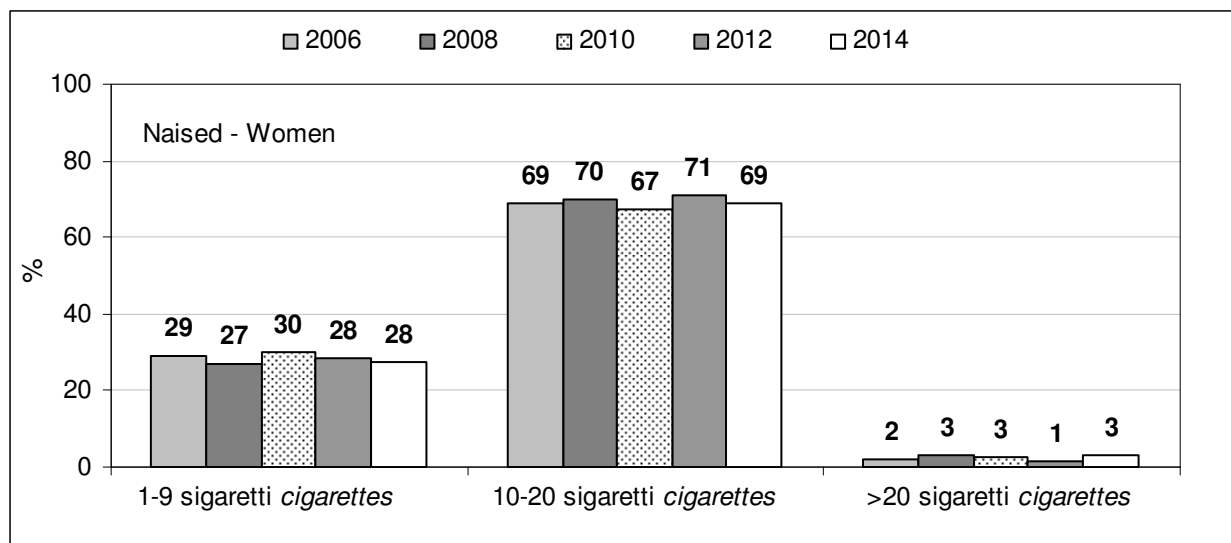
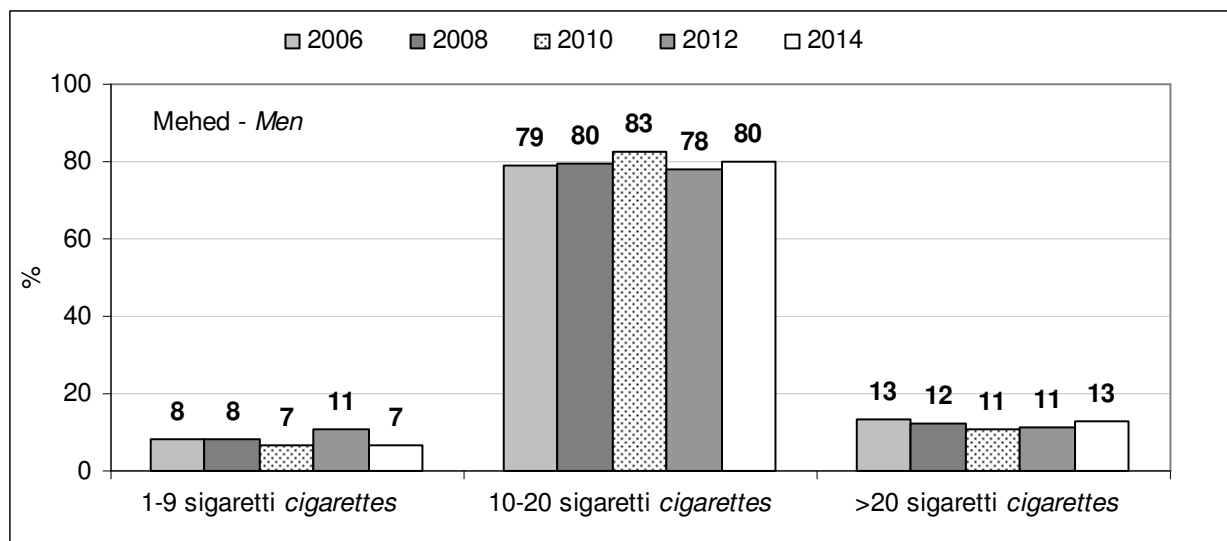
Allikas: HBSC 2013/2014 õa, Tervise Arengu Instituut

Source: HBSC 2013/2014, National Institute for Health Development

Joonis 12. Igapäevasuitsetajate jaotus päevas suitsetatud sigarettide/piibutäite arvu järgi 2006–2014 (küsitluste tulemused)*

*Distribution of daily smokers by number of smoked cigarettes/pipetuls 2006–2014 (survey results)**

% igapäevasuitsetajatest - % of daily smokers

* Elanikud vanuses 16-64 eluaastat - 16-64 year old inhabitants

Allikas: Eesti täiskasvanud rahvastiku tervisekäitumise uuring 2014, Tervise Arengu Instituut 2015

Source: Health Behaviour Among Estonian Adult Population 2014, National Institute for Health Development 2015

Tabel 20. **Suitsetajate jaotus suitsetatud suitsuliigi ja soo järgi 2006–2014 (küsitluste tulemused)***
*Distribution of smokers by type of smoked cigarettes and sex in 2006–2014 (survey results)**
 % igapäevasuitsetajatest - % of daily smokers

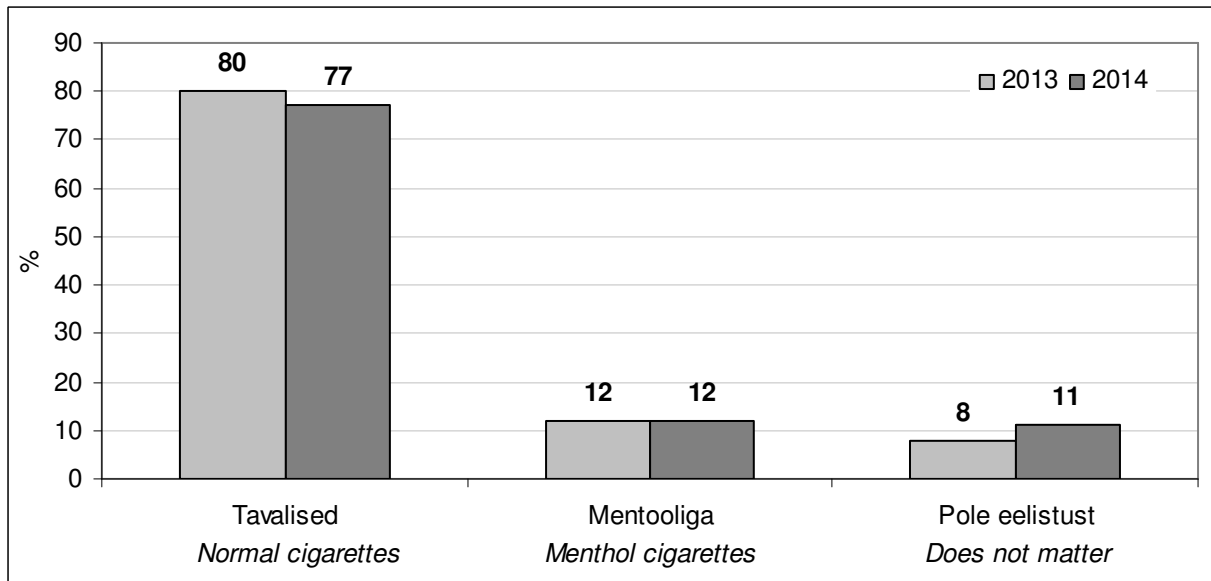
	2006	2008	2010	2012	2014	
MEHED						MEN
Filtriga sigaretid	94	95	97	98	96	Filtered cigarettes
Filtrita sigaretid	9	8	5	4	4	Non-filtered cigarettes
Käsitsi keeratud sigaretid	4	2	8	4	6	Self-rolled cigarettes
Paberossid	1	0	1	1	1	Russian cigarettes
Sigarid	2	2	2	1	2	Cigars
Piibutäis	2	1	3	0	1	Pipe
NAISED						WOMEN
Filtriga sigaretid	97	98	98	98	100	Filtered cigarettes
Filtrita sigaretid	2	3	1	0	1	Non-filtered cigarettes
Käsitsi keeratud sigaretid	1	1	2	4	3	Self-rolled cigarettes
Paberossid	0	0	0	0	0	Russian cigarettes
Sigarid	0	1	2	0	0	Cigars
Piibutäis	1	1	0	0	0	Pipe
MEHED JA NAISED KOKKU						TOTAL MEN AND WOMEN
Filtriga sigaretid	95	96	97	98	98	Filtered cigarettes
Filtrita sigaretid	6	6	3	2	3	Non-filtered cigarettes
Käsitsi keeratud sigaretid	3	2	6	4	5	Self-rolled cigarettes
Paberossid	1	0	1	1	0	Russian cigarettes
Sigarid	1	2	2	1	1	Cigars
Piibutäis	2	1	2	0	0	Pipe

* Elanikud vanuses 16-64 eluaastat - 16-64 year old inhabitants

Allikas: Eesti täiskasvanud rahvastiku tervisekäitumise uuring 2014, Tervise Arengu Instituut 2015

Source: Health Behaviour Among Estonian Adult Population 2014, National Institute for Health Development 2015

Joonis 13. Tavaliste ja mentooliga sigarettide eelistamine 2013-2014 (küsitluste tulemused)
 Preference common or menthol flavored cigarettes 2013-2014 (survey results)
 % suitsetajatest - % of smokers

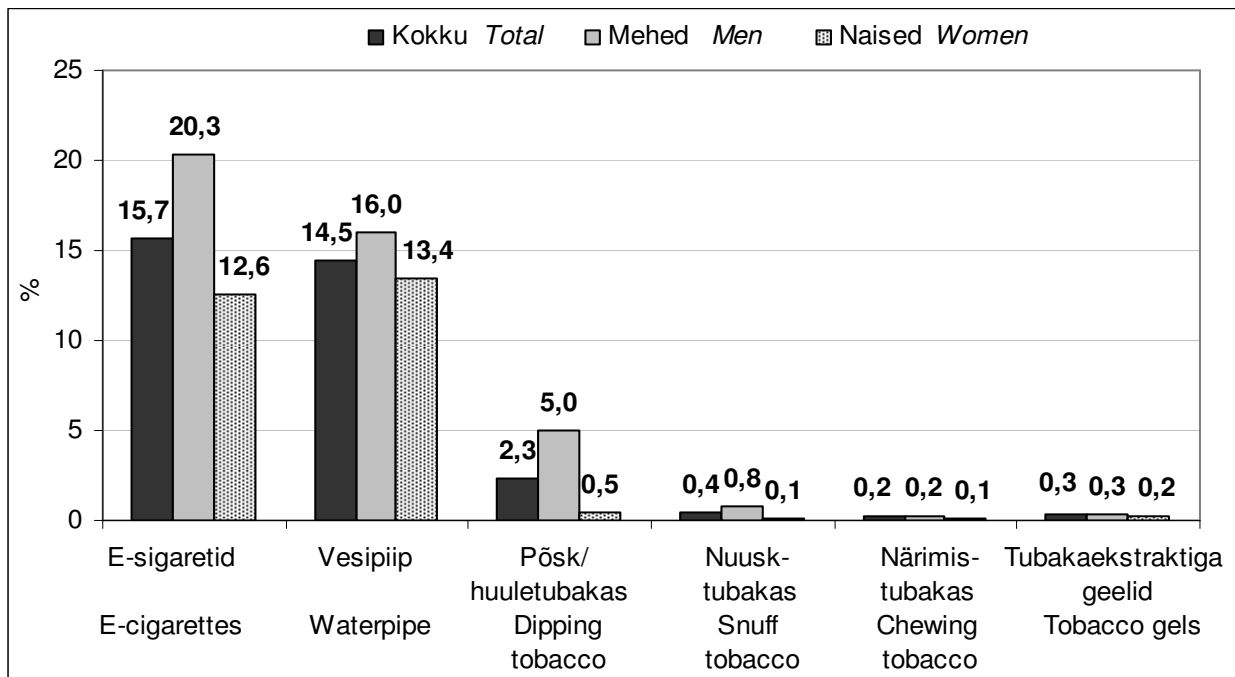

* Elanikud vanuses 18-74 eluaastat - 18-74 year old inhabitants

Allikas: Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: Estonian Institute of Economic Research

Joonis 14. Vastajate jaotus viimase 12 kuu jooksul alternatiivsete tubakatoodete ja E-sigarettide suitsetamise/tarvitamise järgi (2014. a, küsitluse tulemused)*
 Distribution of respondents by smoking/consuming other tobacco products and E-cigarettes in the past 12 months in (2014 survey results)*
 % vastanutest - % of respondents

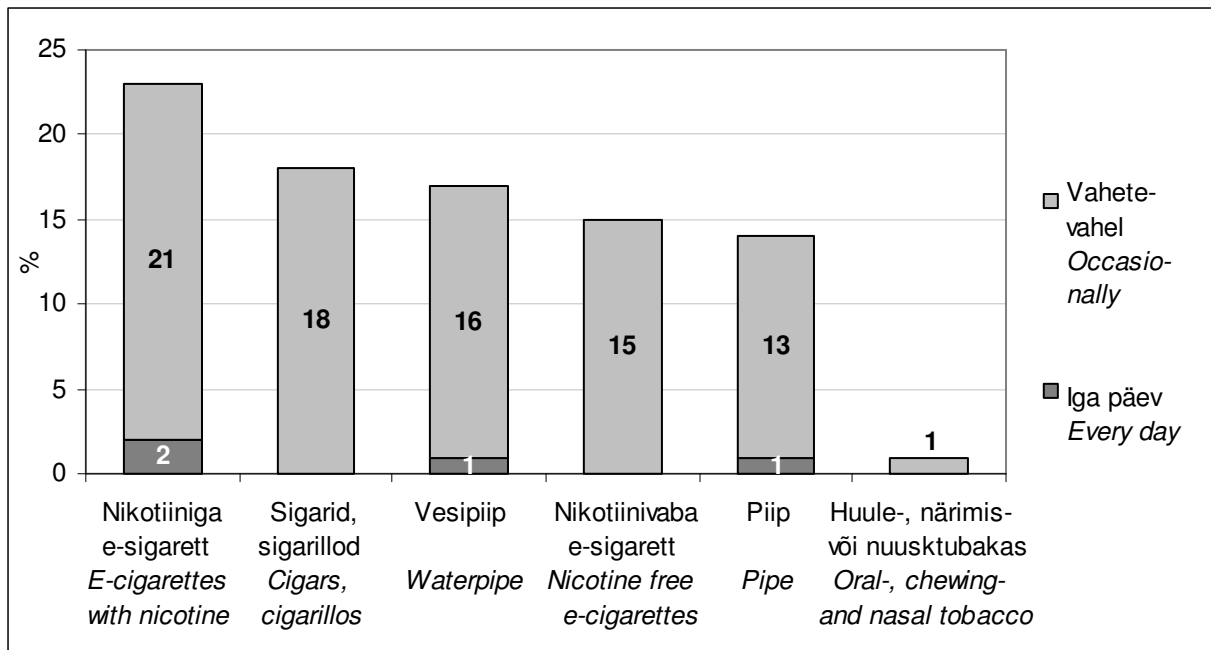
* Elanikud vanuses 16-64 eluaastat - 16-64 year old inhabitants

Allikas: Eesti täiskasvanud rahvastiku tervisekäitumise uuring 2014, Tervise Arengu Instituut 2015

Source: Health Behaviour Among Estonian Adult Population 2014, National Institute for Health Development 2015

Joonis 15. Alternatiivsete tubakatoodete ja e-sigarettide tarbimise sagedus (2014. a, küsitluse tulemused)*

Frequency of consumption of other tobacco products and e-cigarettes (2014 survey results)*
% suitsetajatest - % of smokers

* Elanikud vanuses 18-74 eluaastat - 18-74 year old inhabitants

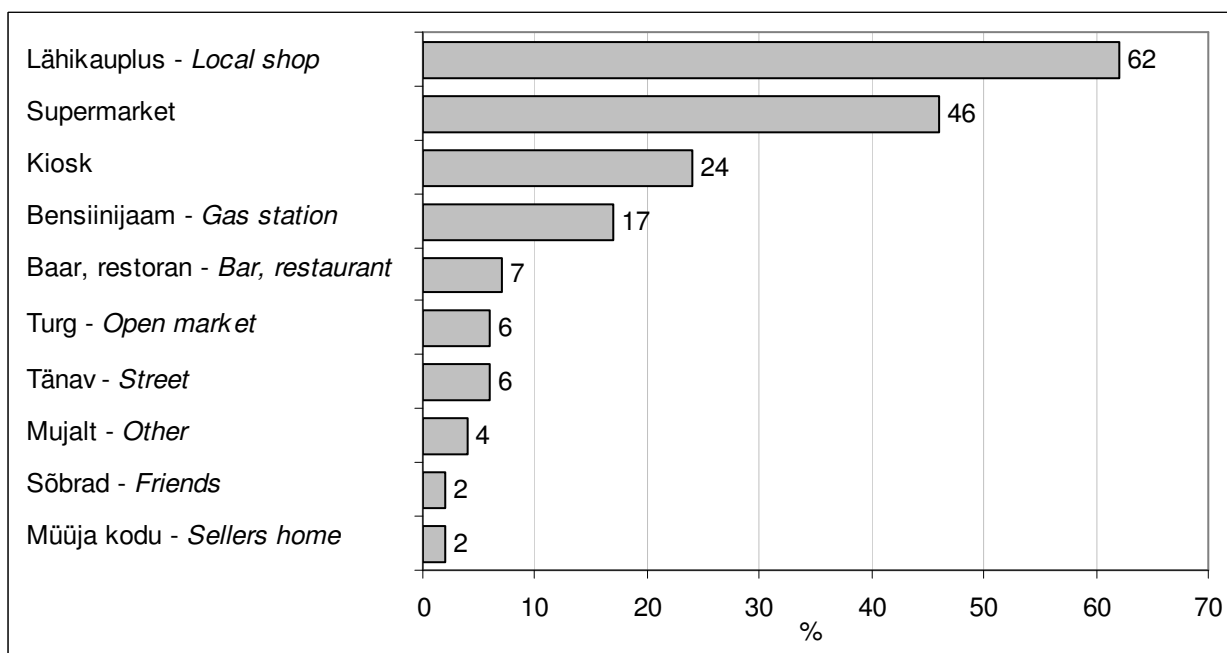
Allikas: Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: Estonian Institute of Economic Research

Joonis 16. Tubakatoodete ostukohad (2014. a, küsitluse tulemused)*

Places for buying tobacco products (2014 survey results)*

% suitsetajatest - % of smokers

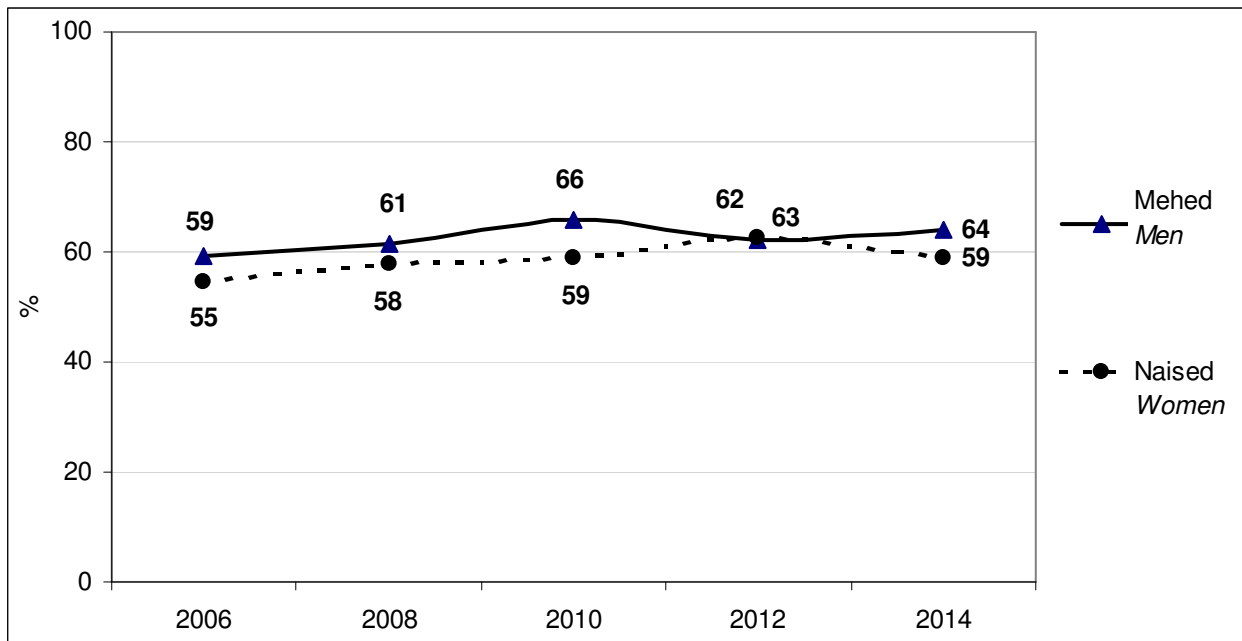

* Elanikud vanuses 18-74 eluaastat - 18-74 year old inhabitants

Allikas: Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: Estonian Institute of Economic Research

Joonis 17. **Igapäevasuitsetajate jaotus suitsetamisest loobuda tahtmise järgi 2006–2014**
(küsitluste tulemused)*
*Distribution of daily smokers by wish to quit smoking in 2006–2014 (survey results)**
% igapäevasuitsetajatest - % of daily smokers

* Elanikud vanuses 16-64 eluaastat - 16-64 year old inhabitants

Allikas: Eesti täiskasvanud rahvastiku tervisekäitumise uuring 2014, Tervise Arengu Instituut 2015

Source: Health Behaviour Among Estonian Adult Population 2014, National Institute for Health Development 2015

Tabel 21. **Tegurid, mis ajendasid suitsetamisest loobuma (2014. a. küsitluse tulemused)***
*Factors that have led to quitting smoking (2014 survey result)**
% endistest suitsetajatest - % of ex-smokers

Suitsetamine muutus liiga kalliks	13	Smoking became too expensive
Enda terviseprobleemid	11	Own health problems
Oma lähedaste pärast	5	For the sake of people close to me
Arsti soovitusel	5	Doctor's recommendation
Suitsetamine on ebamugavam (piirangud avalikes kohtades, tööl jne.)	3	Smoking is more uncomfortable (restrictions in public places, at work, etc.)
Üldine halvakspanu suitsetamisele ja suitsetajate suhtes	3	General disapproval against smoking and smokers
Hoiatavad sildid tubakatoodete pakenditel	3	Warning labels on tobacco packages
Hakkasin suitsetama E-sigarette	3	I started smoking E-cigarettes
Mure suitsetamise mõjust mitesuitsetajatele	2	Concern about its impact to non-smokers
Suitsetamise lõpetamist soodustavad tasuta või soodsad ravimid	1	Free or affordable medications promote quitting smoking
Meediakampaaniad	0	Media campaigns

* Elanikud vanuses 18-74 eluaastat - 18-74 year old inhabitants

Allikas: Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: Estonian Institute of Economic Research

Tabel 22. **Suitsetajate reageeringud sigarettide hinnatõusule (2014. a, küsitluse tulemused)***
*Smokers' response to rise in cigarette prices (2014 survey results)**
 % suitsetajatest - % of smokers

	Jah, kindlasti Yes, certainly	Mõnevõrra Somewhat	Ei No	Ei oska öelda Do not know	
Hakkan suitsetama odavamaid legaalseid sigaretimärke	40	17	31	12	<i>I am going to smoke cheaper (legal) cigarettes</i>
Hakkan suitsetama illegaalseid sigarette	24	4	53	19	<i>I am going to smoke illegal cigarettes</i>
Vähendan sigarettide kogust	33	33	26	8	<i>I am going to reduce the number of cigarettes</i>
Proovin loobuda suitsetamisest	27	31	26	16	<i>I am going to try quit smoking</i>
Hakkan ostma suitsetamistubakat, et endale ise sigarette teha	15	18	60	7	<i>I am going to smoke self-rolled cigarettes</i>
Hakkan suitsetama nikotiiniga e- sigarete	9	9	70	12	<i>I am going to smoke e-cigarettes with nicotine</i>
Hakkan suitsetama nikotiinivabu e- sigarette	4	6	80	10	<i>I am going to smoke nicotine free e-cigarettes</i>

* Elanikud vanuses 18-74 eluaastat - 18-74 year old inhabitants

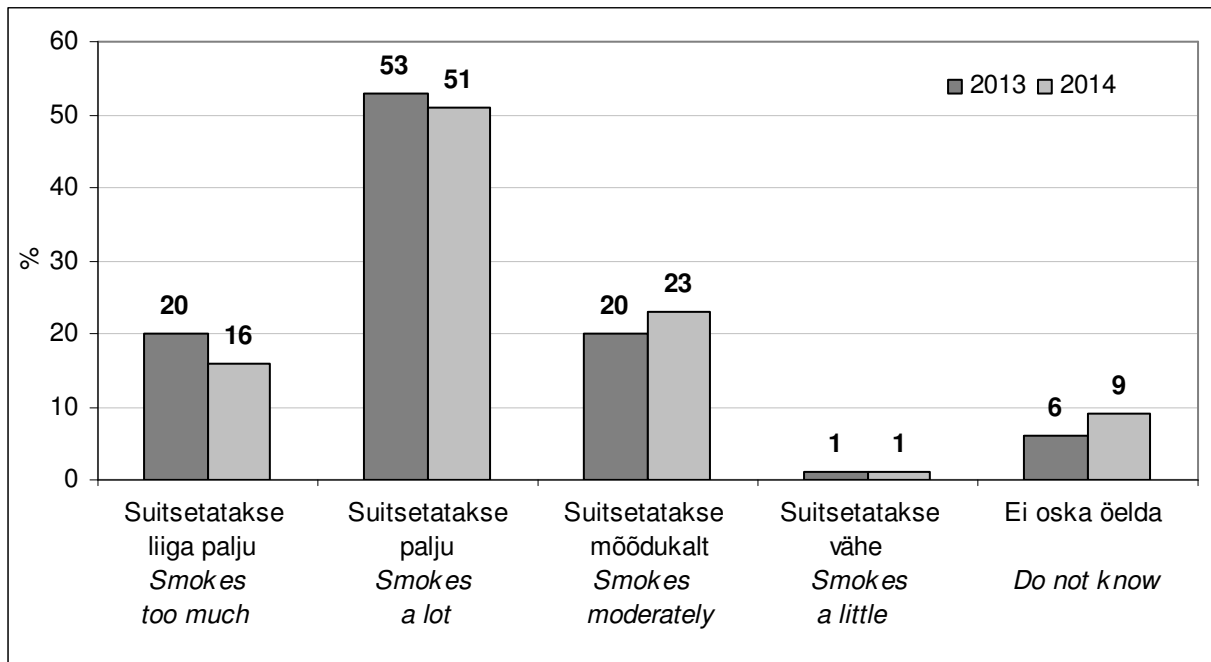
Allikas: Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: Estonian Institute of Economic Research

Joonis 18. **Elanike hinnangud eestimaalaste suitsetamisharjumuste kohta 2013-2014**
(küsitluse tulemused)*

*Inhabitants attitudes on Estonians' smoking habits 2013- 2014 (survey results)**

% vastajatest - % of respondents

* Elanikud vanuses 18-74 eluaastat - 18-74 year old inhabitants

Allikas: Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: Estonian Institute of Economic Research

3.2. Legaalsete ja illegaalsete sigarettide tarbimine

Consumption of legal and illegal cigarettes

Tabel 23. **Sigarettide tarbimine 2004–2014***
Consumption of cigarettes 2004–2014
 sigaretti elaniku kohta - *cigarettes per capita*

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Legaalsed sigaretid	1341	1292	1561	1564	1765	1356	1201	1334	1326	1213	1267	<i>Legal cigarettes</i>
Illegaalsed sigaretid	412	490	453	454	512	513	491	476	491	350	330	<i>Illegal Cigarettes</i>
Kokku	1754	1782	2015	2019	2277	1870	1692	1810	1817	1563	1597	<i>Total</i>

* legaalsete sigarettide puhul on arvesse võetud laovarud, samuti on maha lahutatud turistide orienteeruv tarbimine (10%)
 as to legal cigarettes, warehouse stock is taken into account and tourists estimated consumption is deducted (10%)

Allikas: Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 24. **Sigarettide tarbimine 2004–2014***
Consumption of cigarettes 2004–2014
 sigaretti täiskasvanud (15+) elaniku kohta - *cigarettes per capita aged 15 and over*

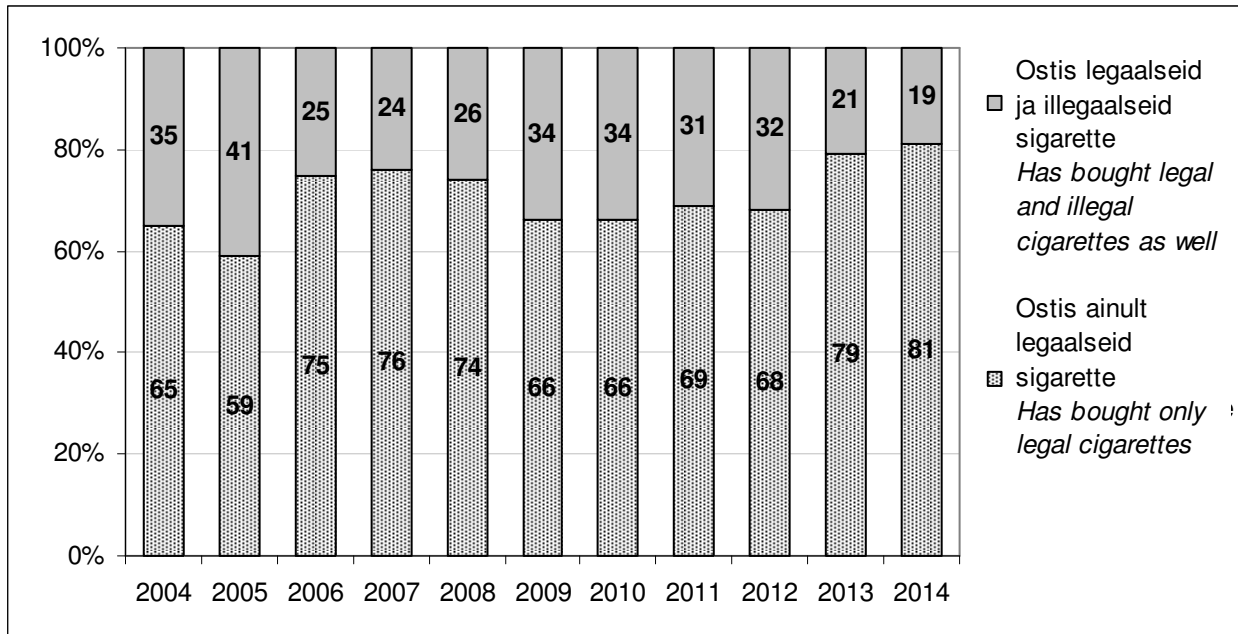
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Legaalsed sigaretid	1594	1292	1561	1564	1765	1356	1201	1334	1326	1213	1267	<i>Legal cigarettes</i>
Illegaalsed sigaretid	490	490	453	454	512	513	491	476	491	350	327	<i>Illegal Cigarettes</i>
Kokku	2084	1782	2015	2019	2277	1870	1692	1810	1817	1563	1594	<i>Total</i>

* legaalsete sigarettide puhul on arvesse võetud laovarud, samuti on maha lahutatud turistide orienteeruv tarbimine (10%)
 as to legal cigarettes, warehouse stock is taken into account and tourists estimated consumption is deducted (10%)

Allikas: Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Estonian Institute of Economic Research*

Joonis 19. **Legaalsete ja illegaalsete sigarettide ostmine 2004–2014** (küsitluste tulemused)*
*Buying legal and illegal cigarettes 2004–2014 (survey results)**
 % suitsetajatest - % of smokers

* Elanikud vanuses 18-74 eluaastat - 18-74 year old inhabitants

Allikas: Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: Estonian Institute of Economic Research

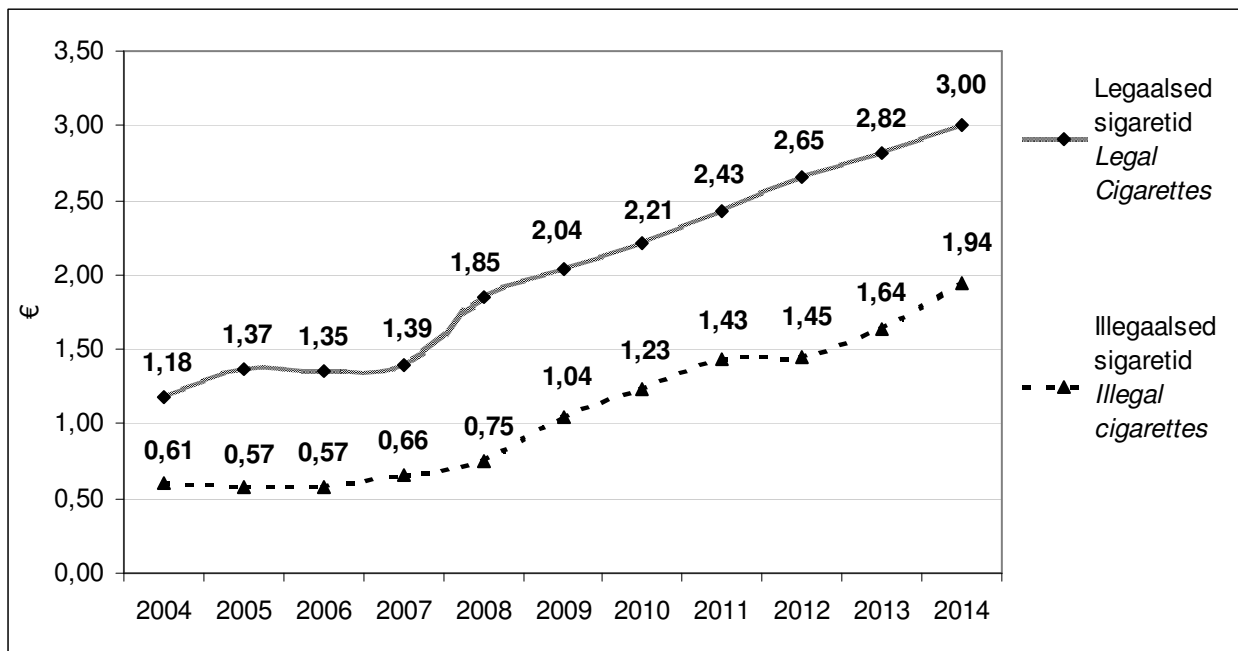
Tabel 25. **Illegaalsete sigarettide ostupõhjused 2004–2014** (küsitluste tulemused)
Reasons to purchase illegal cigarettes 2004–2014 (survey results)

% illegaalsete sigarettide ostjatest, kes pidasid neid põhjuseid oluliseks
 % of illegal cigarettes buyers who considered the causes important

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
On odavam	97	98	95	96	100	99	100	97	100	99	100	<i>Is cheaper</i>
On kergesti kättesaadavad	62	70	73	58	39	61	53	48	72	62	60	<i>Is easily accessible</i>
Sigareti mark ei ole leegaalselt saadaval	39	46	45	40	38	36	44	51	33	32	28	<i>This brand is not legally available</i>

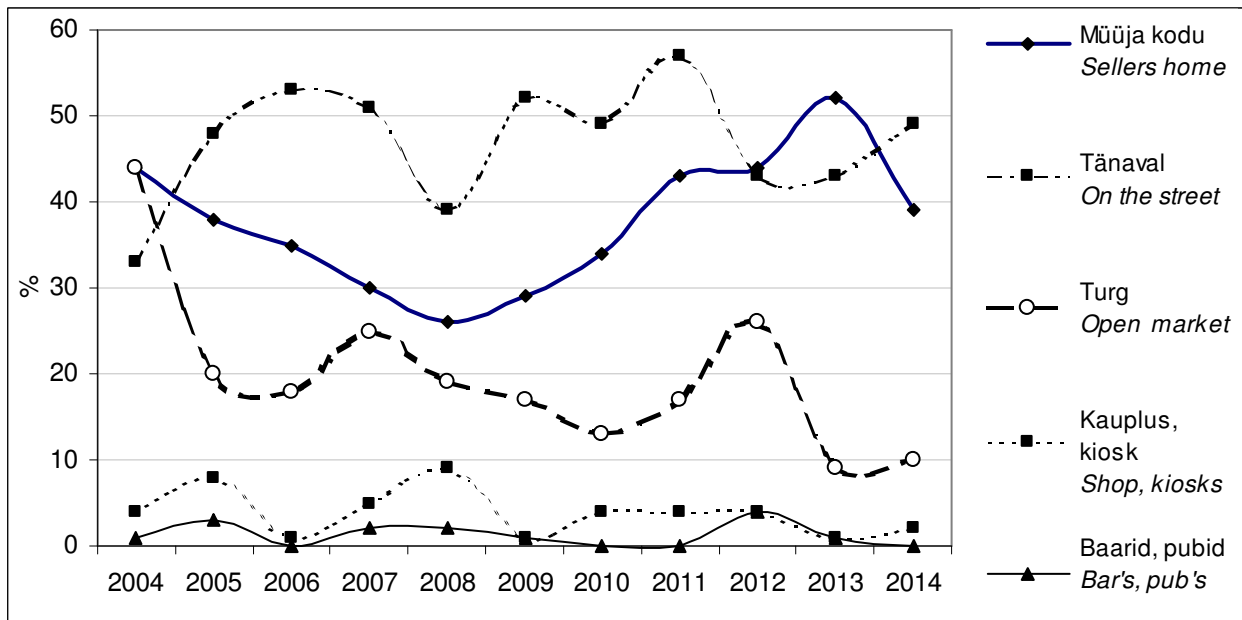
Allikas: Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: Estonian Institute of Economic Research

Joonis 20. **Legaalsete ja illegaalsete sigarettide paki keskmine hind 2004–2014**
Average price of legal and illegal cigarettes pack 2004–2014

Allikas: Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: Estonian Institute of Economic Research

Joonis 21. **Illegaalsete sigarettide ostukohad 2004–2014** (küsitluste tulemused)
Purchasing places of illegal cigarettes 2004–2014 (survey results)
 % illegaalsete sigarettide ostjatest - % of buyers of illegal cigarettes

Allikas: Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: Estonian Institute of Economic Research

Tabel 26. **Illegaalsete sigarettide ostmise sagedus 2004–2014** (küsitluste tulemused)
Frequency of buying illegal cigarettes 2004–2014 (survey results)
 % suitsetajatest - % of smokers

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Ostis pidevalt	13	14	9	8	7	10	9	8	13	5	3	Bought often
Ostis vahetevahel	10	16	7	8	6	9	19	13	12	5	8	Bought sometimes
Ostis väga harva	12	11	9	8	13	15	6	10	7	11	8	Bought very rarely

Allikas: Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: Estonian Institute of Economic Research

Tabel 27. **Sigarettide ostmine välismaalt 2006–2014** (küsitluste tulemused)
Buying cigarettes from abroad 2006–2014 (survey results)
 % suitsetajatest - % of smokers

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2014	2015	
Ostis ise sigarette	24	27	24	14	20	23	16	9	13	Bought cigarettes itself
Ostis teiste toodud sigarette	20	23	24	25	31	33	31	9	12	Bought cigarettes delivered by others

Allikas: Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: Estonian Institute of Economic Research

Tabel 28. **Illegaalsete sigarettide kaubanduse maht ja arvestuslik maksukaotus 2004–2014**
Volume of illegal cigarettes trade and calculated loss of tax revenue 2004–2014

		2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014		
Salasigaretide turg	mln € million €		17	19	18	20	26	36	40	45	47	38	42	Market of illegal cigarettes
Laekumata aktsiis ja käibemaks	mln € million €		21	27	25	25	42	52	57	61	69	58	59	Outstanding excise and VAT
Salasigaretide kogused	mln sigaretti million cigarettes		560	670	610	610	690	690	660	640	650	460	430	Quantity of illegal cigarettes

Allikas: Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: Estonian Institute of Economic Research

Tabel 29. **Tolli poolt kinni peetud illegaalsed sigaretid 2004–2014**
Illegal cigarettes seized by customs 2004–2014
 miljon sigaretti - million cigarettes

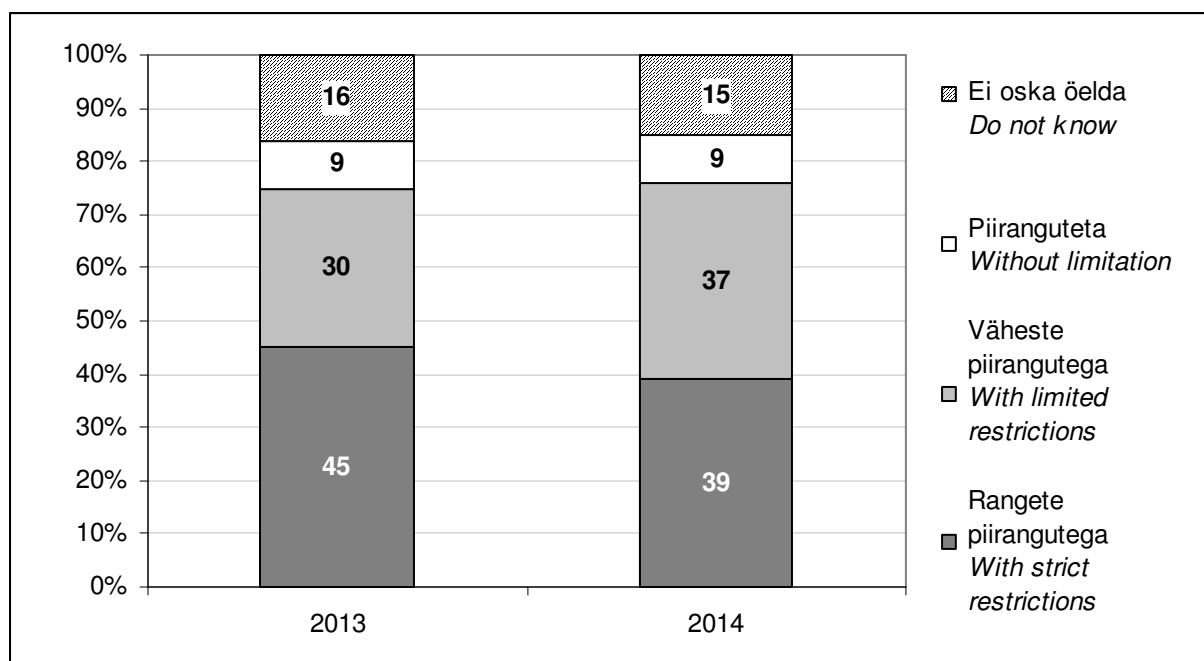
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Kinni peetud sigaretid	7,5	11,3	5,3	6,2	6,3	13,1	6,4	13,9	17,4	11,2	20,6	Seized cigarettes

Allikas: Maksu- ja Tolliamet
 Source: Estonian Tax and Customs Board

4. Elanike suhtumine riigi tubakapoliitikasse

Inhabitants' attitudes towards national tobacco policy

Joonis 22. **Elanike hinnangud, milline peaks olema Eesti riigi tubakapoliitika 2013-2014 (küsitluste tulemused)***
*Inhabitants attitudes on how Estonian national tobacco policy 2013-2014 should look like (survey results)**
 % vastajatest - % of respondents

* Elanikud vanuses 18-74 eluaastat - 18-74 year old inhabitants
 Allikas: Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: Estonian Institute of Economic Research

Tabel 30. **Hinnangud, milline peaks olema Eesti riigi tubakapoliitika erinevate sotsiaal-demograafiliste gruppide lõikes (2014. a. küsitluse tulemused)**
Assessment of what should be the Estonian national tobacco policy by different sociodemographic groups (2014 survey results)

% vastajatest - % of respondents

		Võimalikult liberaalne <i>As liberal as possible</i>	Väheste piirangutega <i>With limited restrictions</i>	Rangete piirangutega <i>With strict restrictions</i>	Ei oska öelda <i>Do not know</i>		
Keskmiselt		9	37	39	15	<i>Average</i>	
Regioon	Põhja-Eesti	10	36	39	15	<i>North Estonia</i>	<i>Region</i>
	Kesk-Eesti	4	32	42	22	<i>Central Estonia</i>	
	Kirde-Eesti	8	48	35	9	<i>North-East Estonia</i>	
	Lääne-Eesti	8	33	40	19	<i>West Estonia</i>	
	Lõuna-Eesti	9	35	42	14	<i>South Estonia</i>	
Elukoht	Tallinn	12	38	41	9	<i>Tallinn</i>	<i>Place of residence</i>
	suured linnad	9	41	39	11	<i>large towns</i>	
	väikelinnad	12	34	31	23	<i>small towns</i>	
	maa-asulad	4	34	43	19	<i>rural settlements</i>	
Rahvus	eestlased	7	35	42	16	<i>Estonians</i>	<i>Nationality</i>
	mitte-eestlased	13	39	34	14	<i>other nationalities</i>	
Vanus	18–29	7	38	41	14	<i>18–29</i>	<i>Age</i>
	30–49	10	43	36	11	<i>30–49</i>	
	50–64	10	34	41	15	<i>50–64</i>	
	65–74	6	23	43	28	<i>65–74</i>	
Sugu	naised	8	35	44	13	<i>women</i>	<i>Gender</i>
	mehed	10	38	34	18	<i>men</i>	
Haridus	alg-, põhiharidus	13	29	28	30	<i>primary</i>	<i>Education</i>
	keskharidus	8	42	38	12	<i>secondary</i>	
	kõrgharidus	7	35	48	10	<i>higher</i>	
Netosissetulek leibkonnaliikme kohta kuus €	≤ 200	6	45	33	16	≤ 200	<i>Monthly disposable income per household member €</i>
	201–400	9	37	34	20	201–400	
	401–600	8	38	40	14	401–600	
	601–800	14	35	45	6	601–800	
	> 800	8	29	52	11	> 800	
Tubakatoodete tarbimine	suitsetajad	21	58	9	12	<i>smokers</i>	<i>Consumption of tobacco</i>
	vahetevahel suitsetajad	10	50	18	22	<i>occasional smokers</i>	
	suitsetamisest loobunud	0	61	33	6	<i>ex-smokers</i>	
	mittesuitsetajad	5	31	48	16	<i>non-smokers</i>	

* Elanikud vanuses 18-74 eluaastat - *18-74 year old inhabitants*

Allikas: Eesti Konjunktuuriinstituut

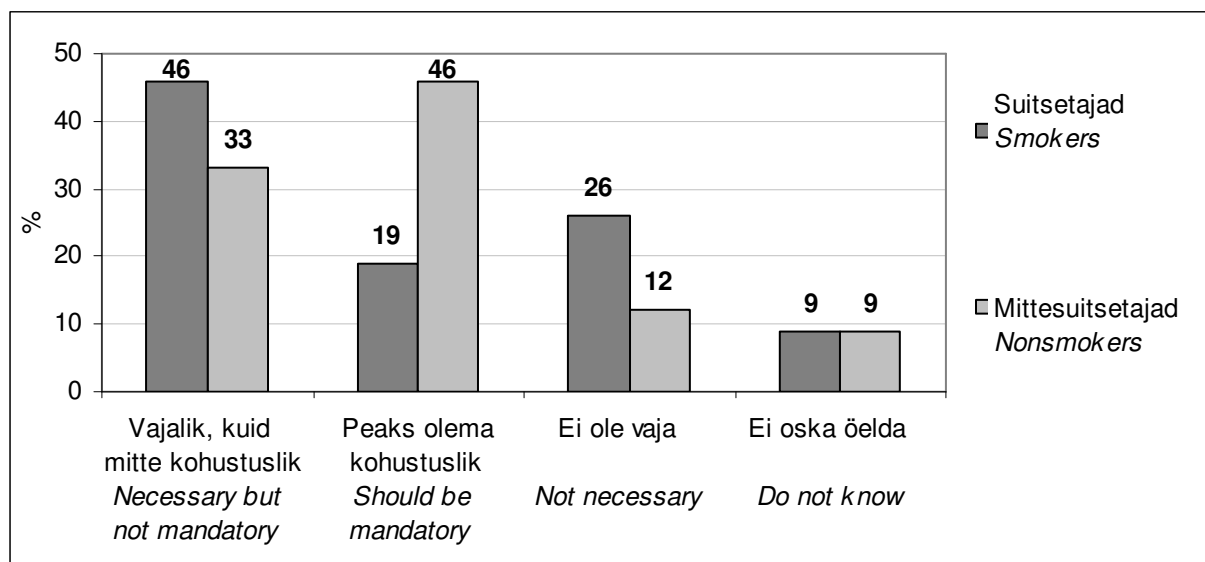
Source: *Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 31. Elanike suhtumine tubakatoodete tarbimist piiravatesse meetmetesse (2014. a. küsitluse tulemused)*
*Inhabitants attitudes toward restrictive measures on tobacco consumption (2014 survey results)**
 % vastajatest - % of respondents

	Pooldan Agree	Ei poolda Do not agree	Ei oska öelda Do not know	
Tubakatoodete reklaami keelamine müügikohtades	66	16	18	<i>Ban on tobacco products advertising in sales points</i>
Müügikohtades tubakatoodete paigutamine varjatud kohta	56	27	17	<i>Placing tobacco products in hidden places of the sales points</i>
Tubakatoodete müügi keelustamine Interneti kaudu	65	14	21	<i>Ban on tobacco products sale through the Internet</i>
Keelatakse tubakatoodete värvilised pakendid, logod jm reklaamielemendid	49	21	30	<i>Prohibiting colorful packaging, logos and other advertising items of tobacco products</i>
Läbi aktsiisi tõstetakse hinda	48	34	18	<i>A rise in retail price through excise duty</i>
Vähendatakse tubakatoodete müügikohti	55	27	18	<i>Reducing tobacco sales points</i>
Suurendatakse järelevalvet tubakatoodete müügiga seotud õigusrikkumiste üle	84	5	11	<i>Strengthening supervision over offenses related to sales of tobacco products</i>
Piiratakse täiendavalt avalikes kohtades suitsetamist	78	13	9	<i>Additional restrictions on smoking in public places</i>

* Elanikud vanuses 18-74 eluaastat - 18-74 year old inhabitants
 Allikas: Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: Estonian Institute of Economic Research

Joonis 23. Suitsetajate ja mitesuitsetajate hinnangud isikuttõendava dokumendi küsimise vajalikkusele igalt alla 30-aastase tubakatoodete ostjalt (2014. a. küsitluse tulemused)*
*Smokers and non-smokers opinion about necessity to ask identity document from every purchaser of tobacco products under the age of 30 (2014 survey results)**
 % vastajatest - % of respondents

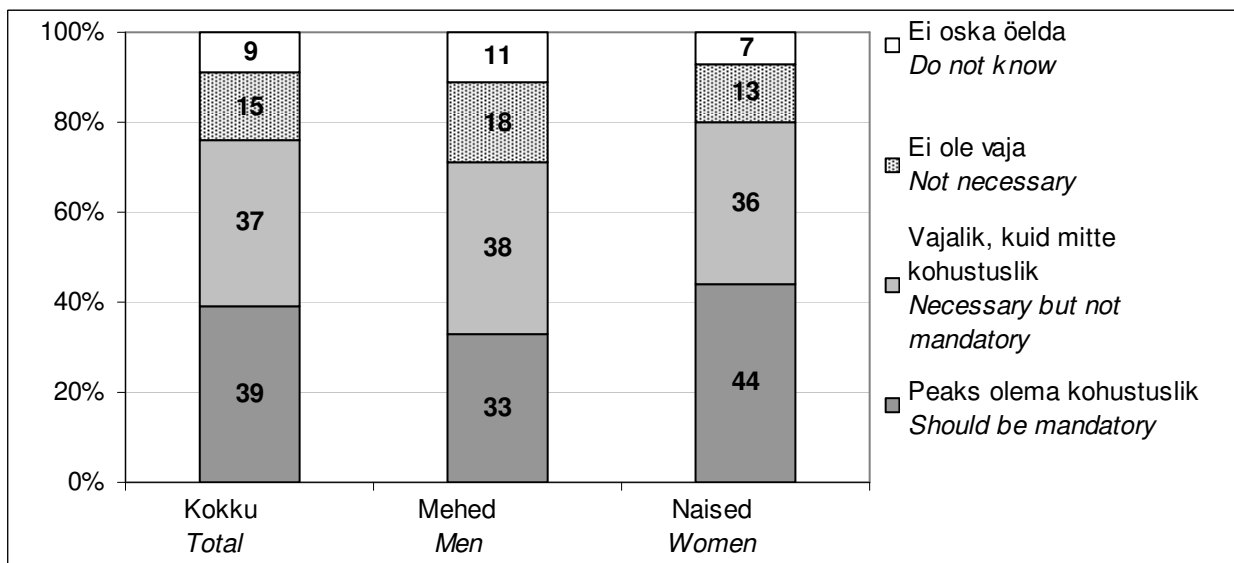
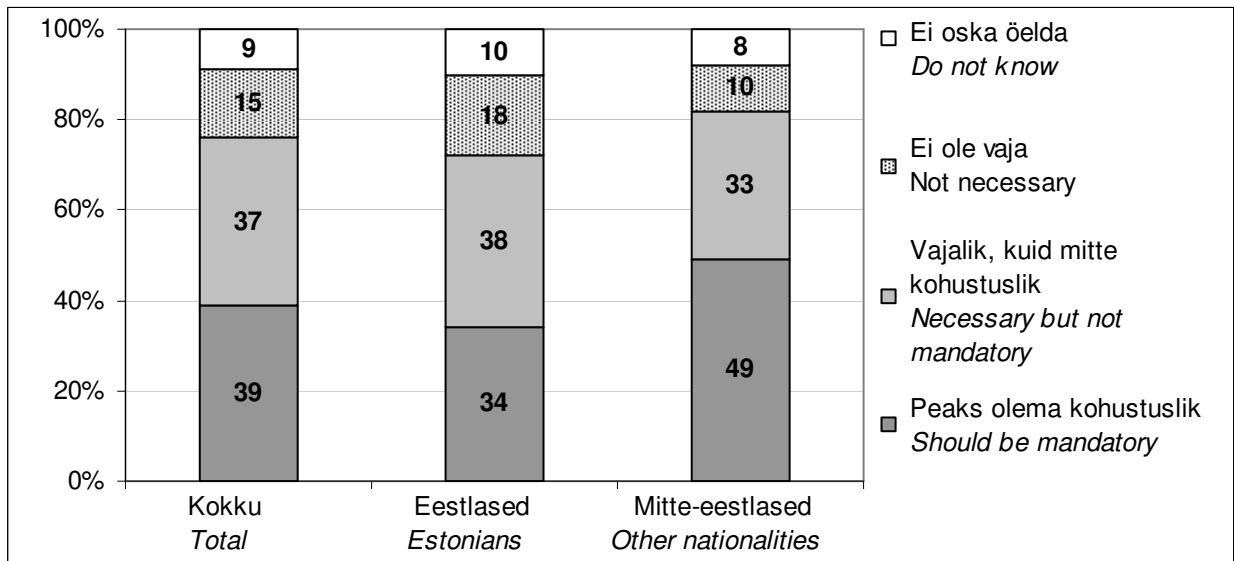

* Elanikud vanuses 18-74 eluaastat - 18-74 year old inhabitants
 Allikas: Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: Estonian Institute of Economic Research

Joonis 24. **Hinnang isikuttõendava dokumendi küsimise vajalikkusele igalt alla 30-aastaselt tubakatoodete ostjalt (2014. a. küsitluse tulemused)***

*Inhabitants opinion about necessity to ask identity document from every purchaser of tobacco products under the age of 30 (2014 survey results)**

% vastajatest - % of respondents

* Elanikud vanuses 18-74 eluaastat - 18-74 year old inhabitants

Allikas: Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: Estonian Institute of Economic Research

Tabel 32. **Elanike hinnangud sellele, kuidas peaks riik reguleerima E-sigarettide valdkonda (2014 küsitluse tulemused)****Inhabitants attitudes on how the government should regulate E-cigarettes**(2014 survey results)***% vastajatest - % of respondents*

	Nõus Agree	Ei ole nõus Do not agree	Ei oska öelda Do not know	
E-sigaretid tuleb maksustada aktsiisiga analoogselt tavaliste sigarettidega	53	14	33	<i>E-cigarettes have to be taxed with an excise duty like conventional cigarettes</i>
E-sigarettide tarvitamine tuleks keelata suitsetamiseks keelatud kohtades	63	13	24	<i>The use of E-cigarettes should be prohibited in non-smoking places</i>
E-sigarettidele peaks kehtestama erinõuded (koostisosade sisaldus, sh tervisele ohtlike kemikalide kasutamise keeld, pakendimärgistus)	76	4	20	<i>Special requirements should be imposed on E-cigarettes (content of ingredients, incl. ban on using hazardous chemicals for health, labeling etc.)</i>

* Elanikud vanuses 18-74 eluaastat - *18-74 year old inhabitants*

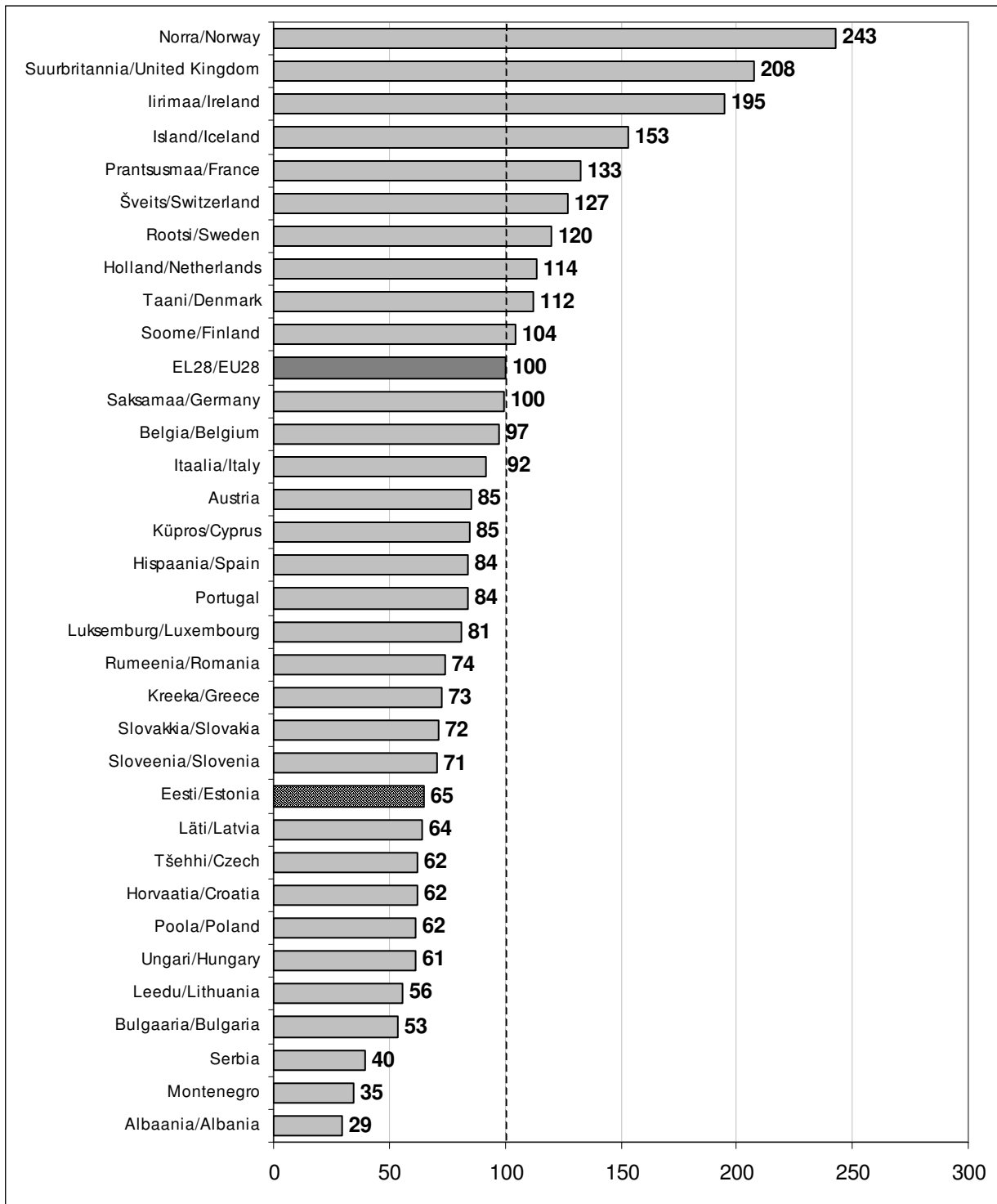
Allikas: Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Estonian Institute of Economic Research*

5. Tubakatoodete tarbimise statistika Euroopa riikides ja võrdlus Eestiga

Tobacco statistics in European countries and comparison with Estonia

Joonis 25. Tubakatoodete hinnatase Euroopa riikides 2014. aastal (EL28 = 100)
 Price level of tobacco products in European countries 2014 (EU28 = 100)

Allikas: Eurostat
 Source: Eurostat

Tabel 33. **Sigaretide aktsiisi- ja käibemaks Euroopa riikides***
*Excise duties and value added tax (VAT) of cigarettes in Europe**

	Fikseeritud määr 1000 sigareti kohta	Proportsionaalne määr sigareti jaehinnast	Miinumaktsiis 1000 sigareti kohta	Käibemaks	
	<i>Specific excise per 1000 cigarettes</i>	<i>Ad valorem as of retail selling price</i>	<i>Minimum excise duty per 1000 cigarettes</i>	VAT	
	€	%	€	%	
EL minimum aktsiisimäär	-	-	90.00	-	<i>EU's minimum level</i>
Iirimaa	255.69	8,85	289.98	23	<i>Ireland</i>
Suurbritannia	243.50	16,50	-	20	<i>UK</i>
Prantsusmaa	48.75	49,70	210.00	20	<i>France</i>
Holland	173.97	0,95	181.49	21	<i>The Netherlands</i>
Soome	33.50	52,00	177.00	24	<i>Finland</i>
Rootsi	166.06	1,00	-	25	<i>Sweden</i>
Taani	158.86	1.00	-	25	<i>Denmark</i>
Belgia	36.89	45,84	154.46	21	<i>Belgium</i>
Malta	92.50	25,00	150.00	18	<i>Malta</i>
Austria	45.00	40,00	128.97	20	<i>Austria</i>
Hispaania	24.10	51,00	128.65	21	<i>Spain</i>
Portugal	88.20	17,00	127.97	23	<i>Portugal</i>
Küpros	55.00	34,00	121.50	19	<i>Cypros</i>
Kreeka	82.50	20,00	117.50	23	<i>Greece</i>
Luksemburg	18.39	46,65	113.95	17	<i>Luxemburg</i>
Sloveenia	68.37	22,07	106.00	22	<i>Slovenia</i>
Poola	49.45	31.41	97.85	23	<i>Poland</i>
Saksamaa	96.30	21,74	-	19	<i>Germany</i>
Slovakkia	59.50	23,00	91.00	20	<i>Slovakia</i>
Rumeenia	71.37	14,00	90,64	24	<i>Romania</i>
Ungari	50.60	25,00	90.24	27	<i>Hungary</i>
Eesti	46.50	34,00	90.00	20	<i>Estonia</i>
Läti	54.20	25,00	89.80	21	<i>Latvia</i>
Tšehhi	46.91	27,00	86.18	21	<i>Czech Republic</i>
Horvaatia	30.09	38,00	84.79	25	<i>Croatia</i>
Leedu	48.08	25,00	77.91	21	<i>Lithuania</i>
Bulgaaria	51.64	45,84	75.67	20	<i>Bulgaria</i>
Itaalia	17.34	51.03	-	22	<i>Italy</i>

* Seisuga 15.06.2015
As of 15.06. 2015

Allikas: European Commission, Indirect taxation and tax administration
Source:

Tabel 34. **Premium sigarettide paki hinnad Euroopa riikides***
Retail price of premium cigarette pack in European countries

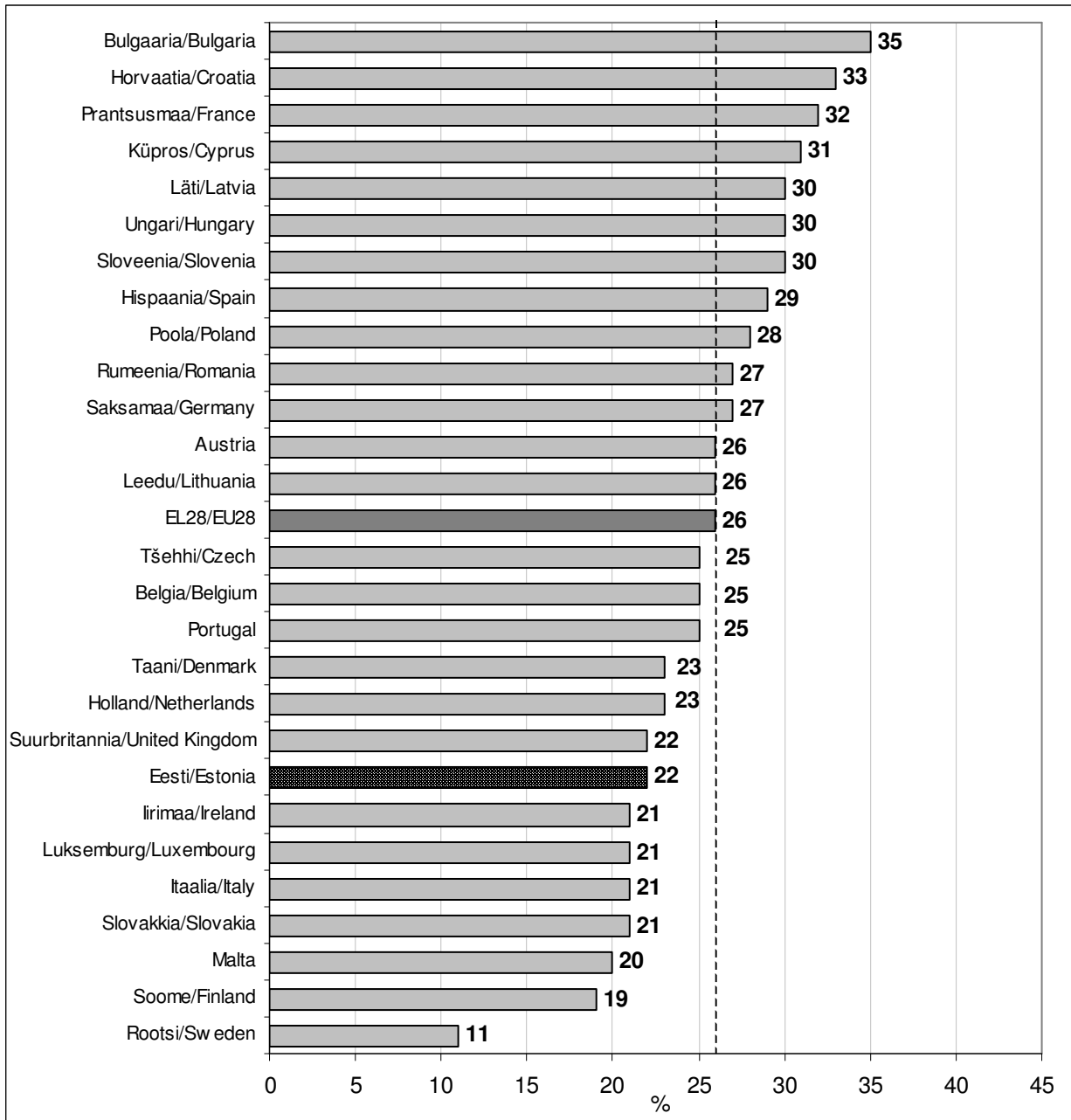
€

Riik	Hind - Price	Country
Norra	13.57	Norway
Suurbritannia	12.56	United Kingdom
Iirimaa	10.69	Ireland
Šveits	8.23	Switzerland
Prantsusmaa	7.49	France
Madalmaad	6.76	Netherlands
Rootsi	6.70	Sweden
Soome	6.62	Finland
Taani	6.32	Denmark
Belgia	6.18	Belgium
Saksamaa	5.84	Germany
Itaalia	5.55	Italy
Luksemburg	5.35	Luxembourg
Hispaania	5.18	Spain
Küpros	4.92	Cyprus
Portugal	4.81	Portugal
Kreeka	4.28	Greece
Sloveenia	4.17	Slovenia
Slovakkia	3.93	Slovakia
Poola	3.76	Poland
Ungari	3.76	Hungary
Eesti	3.74	Estonia
Tšehhi Vabariik	3.72	Czech Republic
Läti	3.52	Latvia

* Seisuga märts 2015
As of March 2015

Allikas: Statista.com
 Source: Statista.com

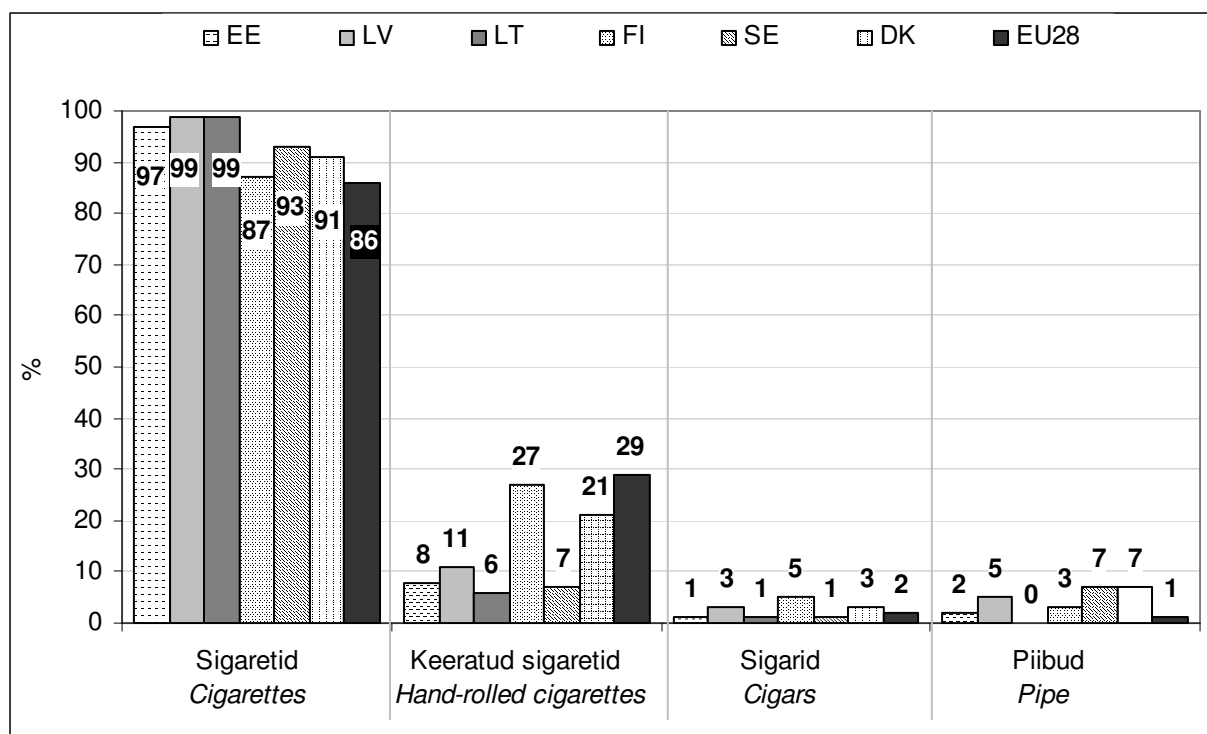
Joonis 26. **Suitsetajate osakaal Euroopa Liidu riikides (2014. a, küsitluse tulemused)***
*Share of smokers in European Union in (2014 survey results)**

* Elanikud alates 15 eluaastast - *inhabitants from the age of 15*

Allikas: Attitudes of Europeans Towards Tobacco and Electronic Cigarettes, Special Eurobarometer 429, 2015
 Source: Attitudes of Europeans Towards Tobacco and Electronic Cigarettes, Special Eurobarometer 429, 2015

Joonis 27. **Erinevate tubakatoodete tarvitamine regulaarsete suitsetajate hulgas Euroopa riikides (2014. a, küsitluse tulemused)***
*Usage of various tobacco products by regular smokers in European Union (2014 survey results)**
 % vastanutest - % of respondents

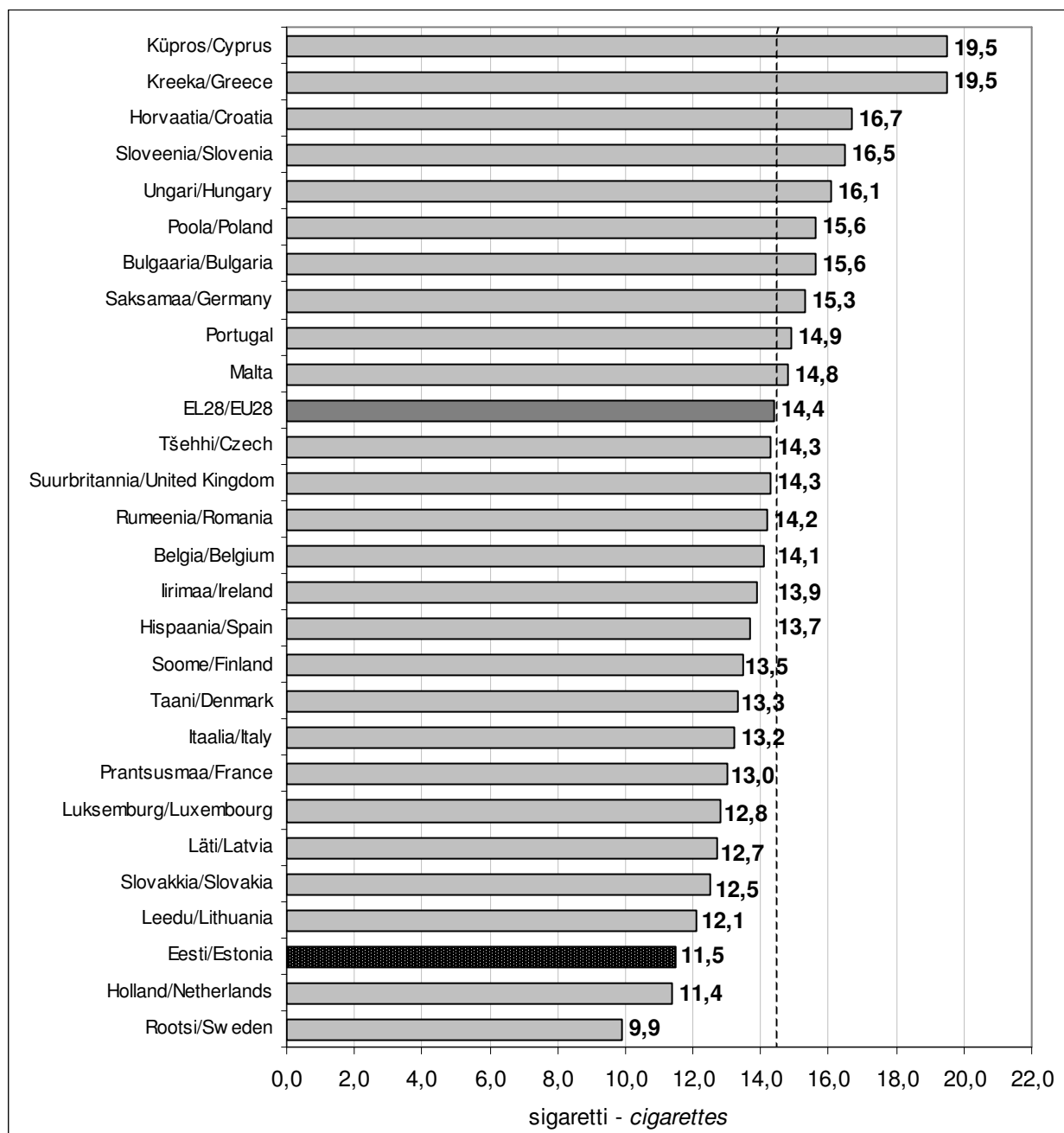

* Elanikud alates 15 eluaastast - inhabitants from the age of 15

Allikas: Attitudes of Europeans Towards Tobacco and Electronic Cigarettes, Special Eurobarometer 429, 2015
 Source: Attitudes of Europeans Towards Tobacco and Electronic Cigarettes, Special Eurobarometer 429, 2015

Joonis 28. Keskmise suitsetatud sigarettide arv päevas suitsetaja kohta Euroopa Liidu riikides (2014. a, küsitluse tulemused)*

Average number of daily smoked cigarettes per smoker in European Union (2014 survey results)*

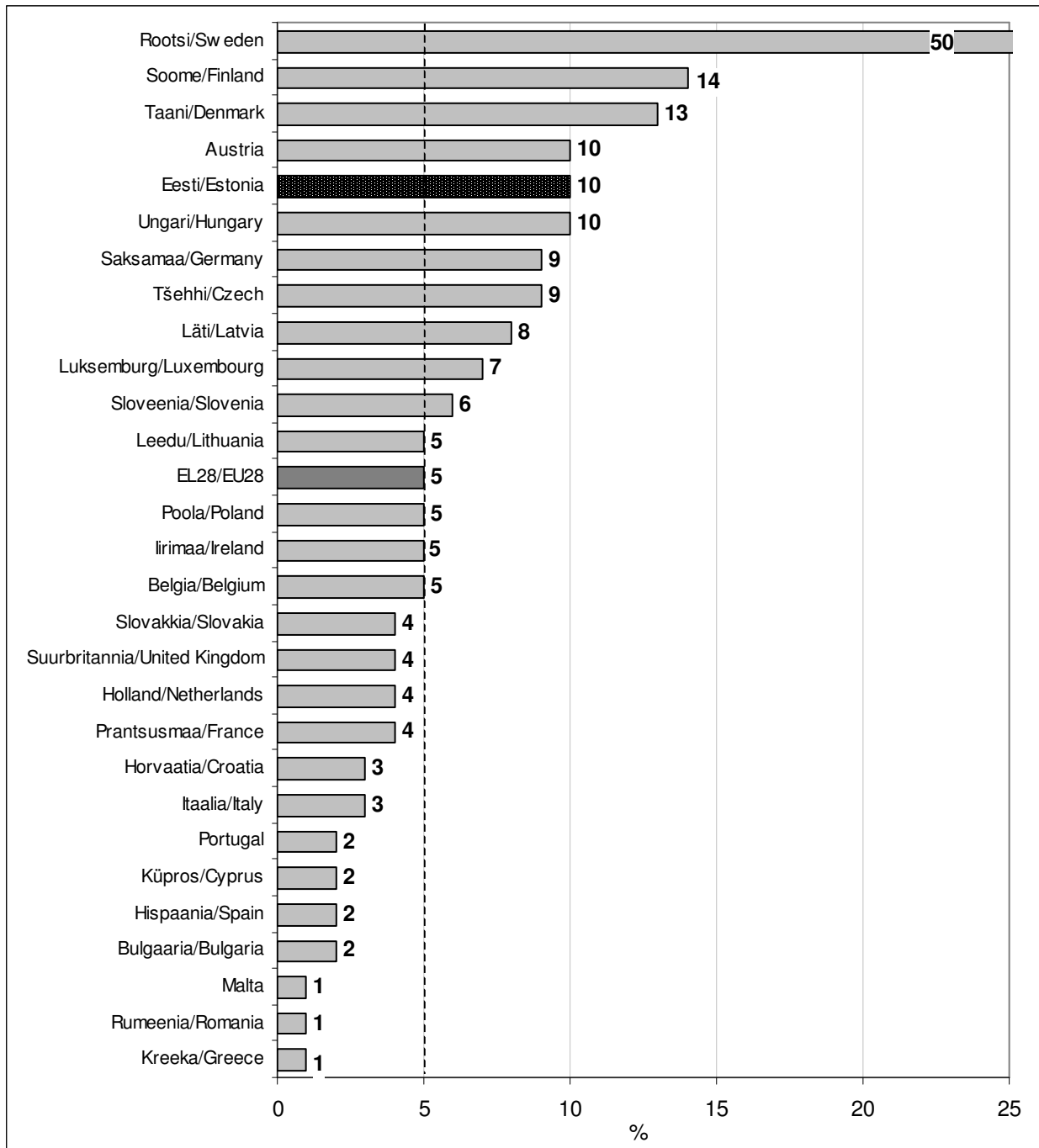
* Elanikud alates 15 eluaastast - inhabitants from the age of 15

Allikas: Attitudes of Europeans Towards Tobacco and Electronic Cigarettes, Special Eurobarometer 429, 2015
 Source: Attitudes of Europeans Towards Tobacco and Electronic Cigarettes, Special Eurobarometer 429, 2015

Joonis 29. **Huule-, närimis- ja nuusktubakat kunagi proovinute osakaal Euroopa Liidu riikides (2014. a küsitluse tulemused)***

*Share of people who have ever tried oral(snus)-, chewing- and nasal tobacco (snuff) in European Union (2014 survey results)**

% vastanutest - % of respondents

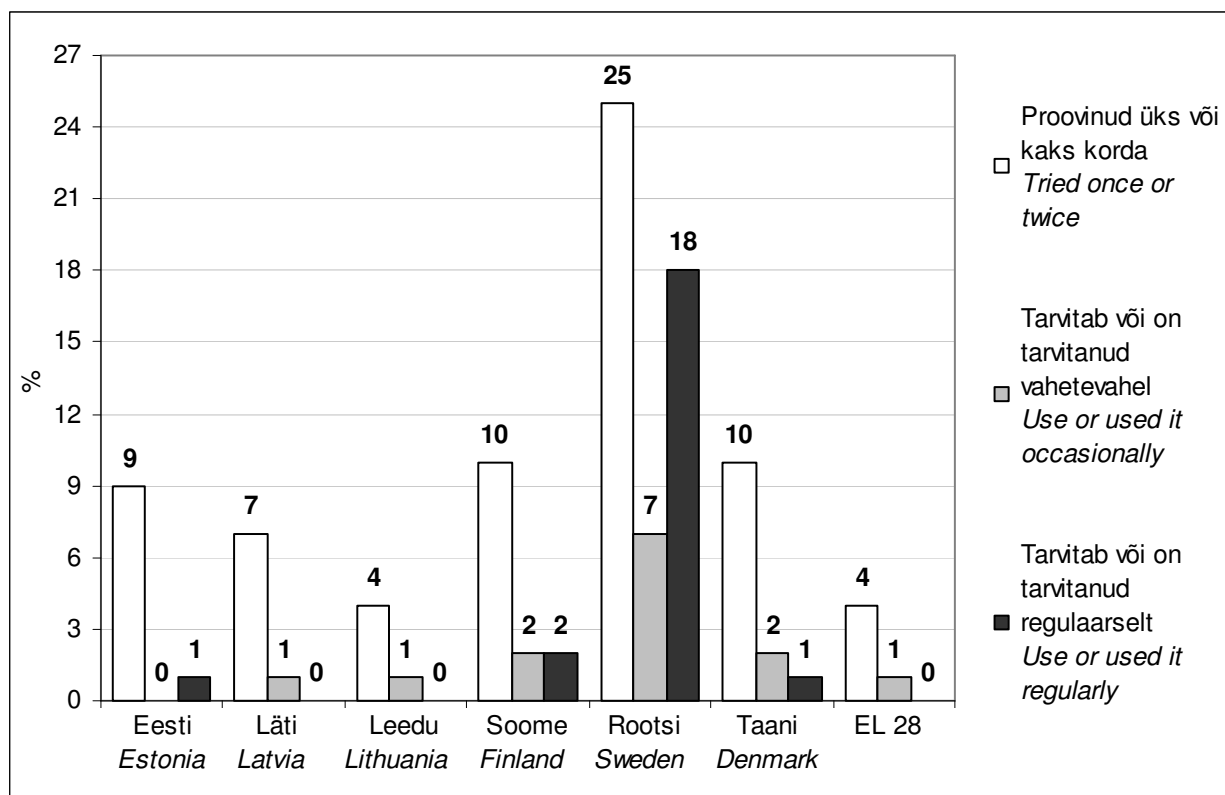
* Elanikud alates 15 eluaastast - *inhabitants from the age of 15*

Allikas: Attitudes of Europeans Towards Tobacco and Electronic Cigarettes, Special Eurobarometer 429, 2015
 Source: Attitudes of Europeans Towards Tobacco and Electronic Cigarettes, Special Eurobarometer 429, 2015

Joonis 30. **Huule-, närimis- ja nuusktubaka tarbimise sagedus Euroopa riikides (2014. a küsitluse tulemused)***

*Frequency of consumption of oral (snus)-, chewing- and nasal tobacco (snuff) in European countries (survey results 2014)**

% vastanutest - % of respondents

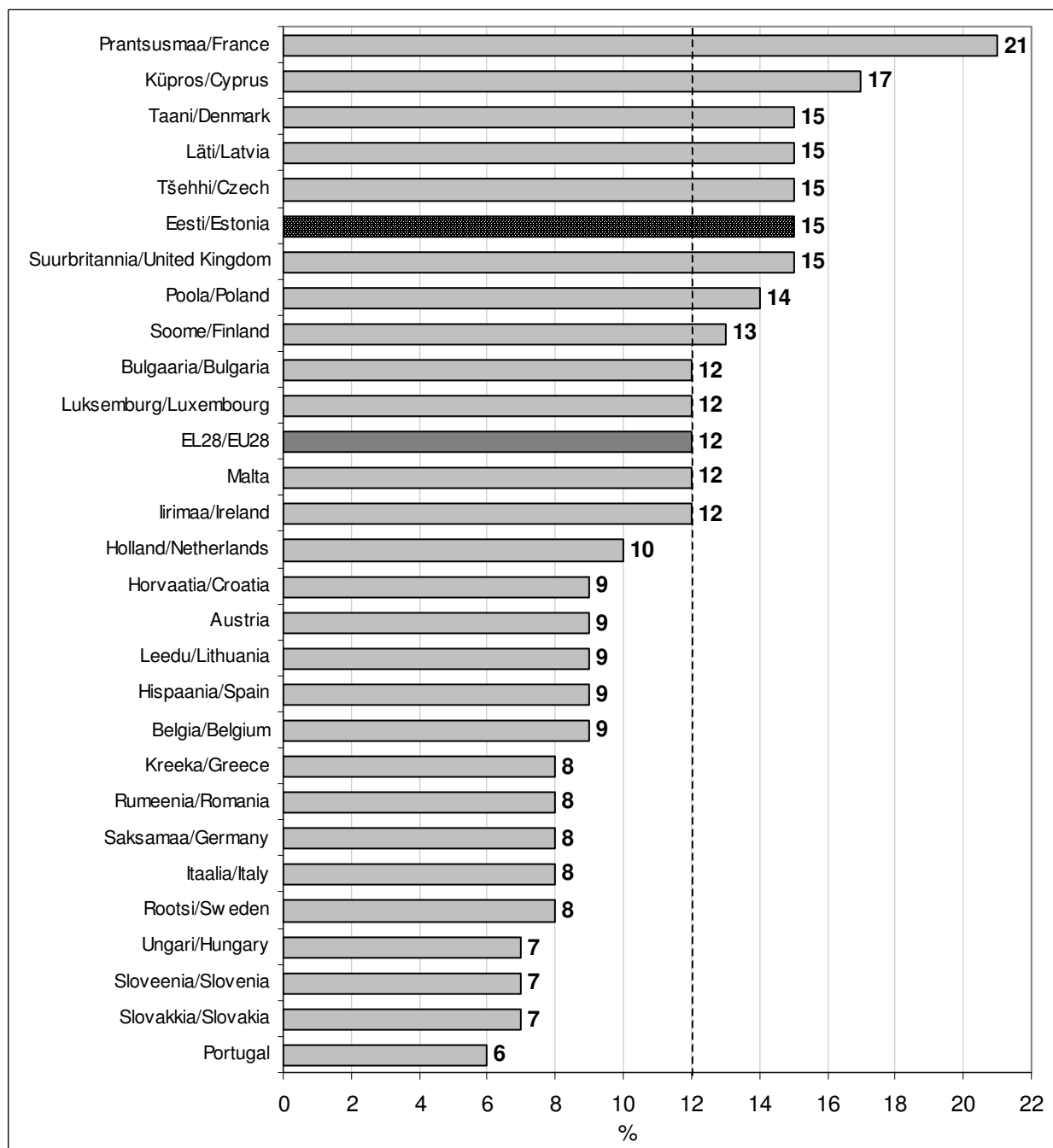

* Elanikud alates 15 eluaastast - *inhabitants from the age of 15*

Allikas: Attitudes of Europeans Towards Tobacco and Electronic Cigarettes, Special Eurobarometer 429, 2015

Source: Attitudes of Europeans Towards Tobacco and Electronic Cigarettes, Special Eurobarometer 429, 2015

Joonis 31. **E-sigarette proovinute osakaal Euroopa Liidu riikides (2014. a küsitluse tulemused)***
*Share of people in European Union who have tried e-cigarettes (2014 survey results)**
 % vastanutest - % of respondents

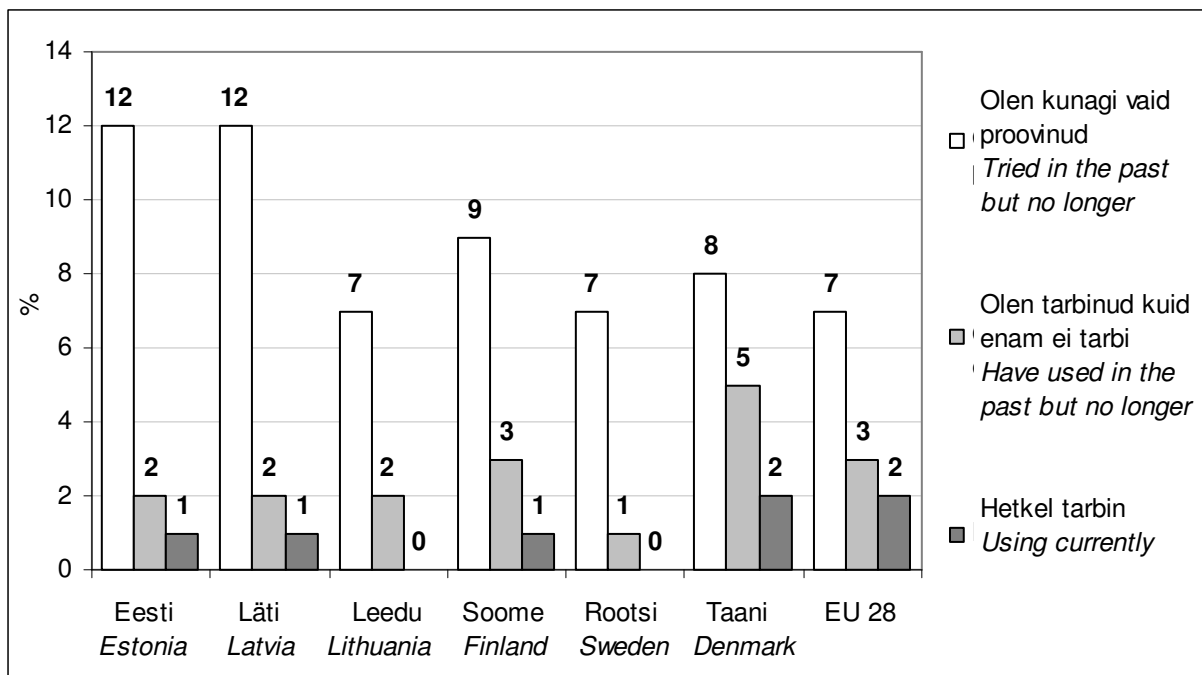

* Elanikud alates 15 eluaastast - *inhabitants from the age of 15*

Allikas: Attitudes of Europeans Towards Tobacco and Electronic Cigarettes, Special Eurobarometer 429, 2015

Source: Attitudes of Europeans Towards Tobacco and Electronic Cigarettes, Special Eurobarometer 429, 2015

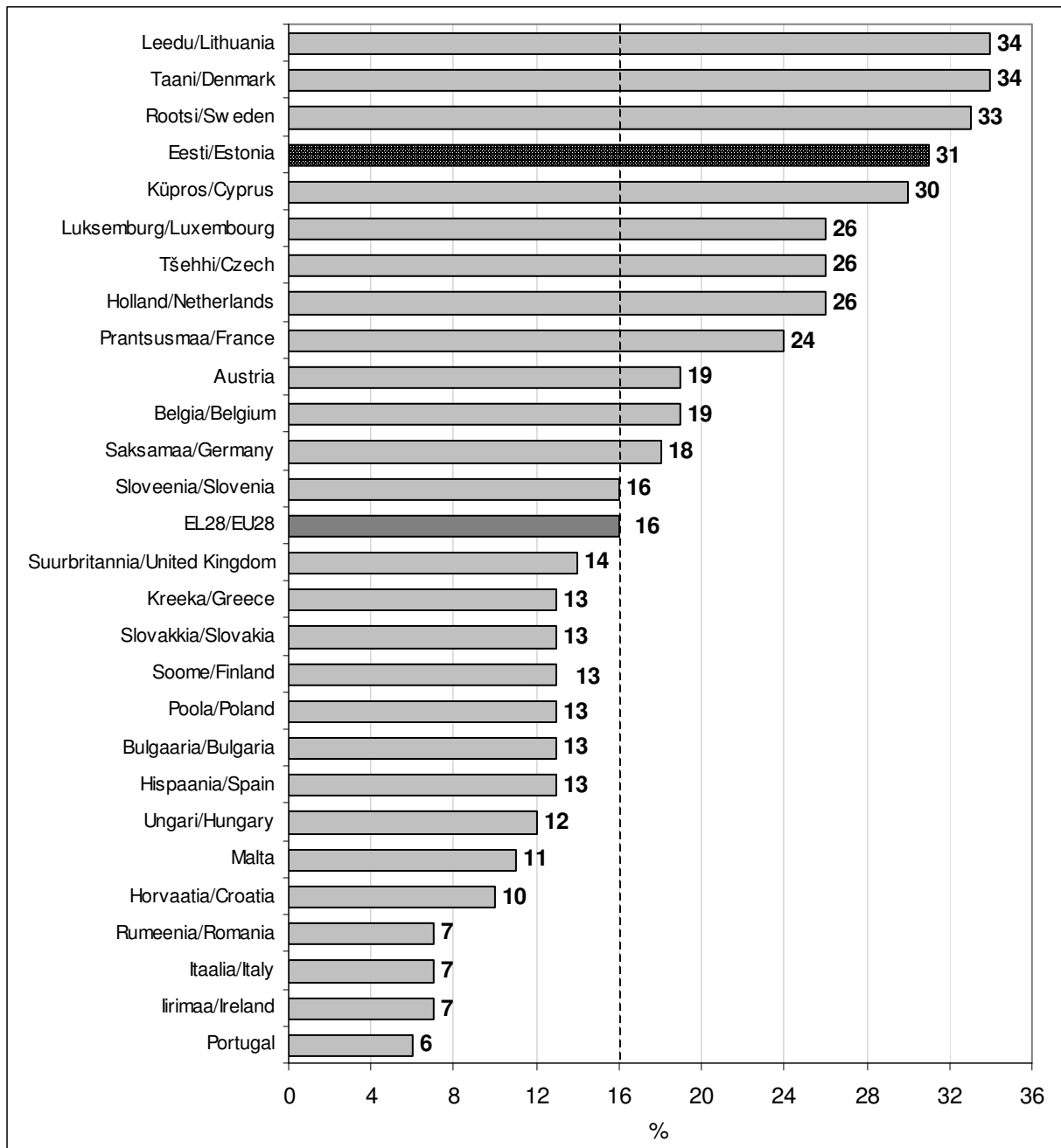
Joonis 32. **E-sigarettide tarbimise sagedus Euroopa riikides (2014. a, küsitluse tulemused)***
*Frequency of consumption of e-cigarettes in European countries (2014 survey results)**
 % vastanutest - % of respondents

* Elanikud alates 15 eluaastast - inhabitants from the age of 15

Allikas: Attitudes of Europeans Towards Tobacco and Electronic Cigarettes, Special Eurobarometer 429, 2015
 Source: Attitudes of Europeans Towards Tobacco and Electronic Cigarettes, Special Eurobarometer 429, 2015

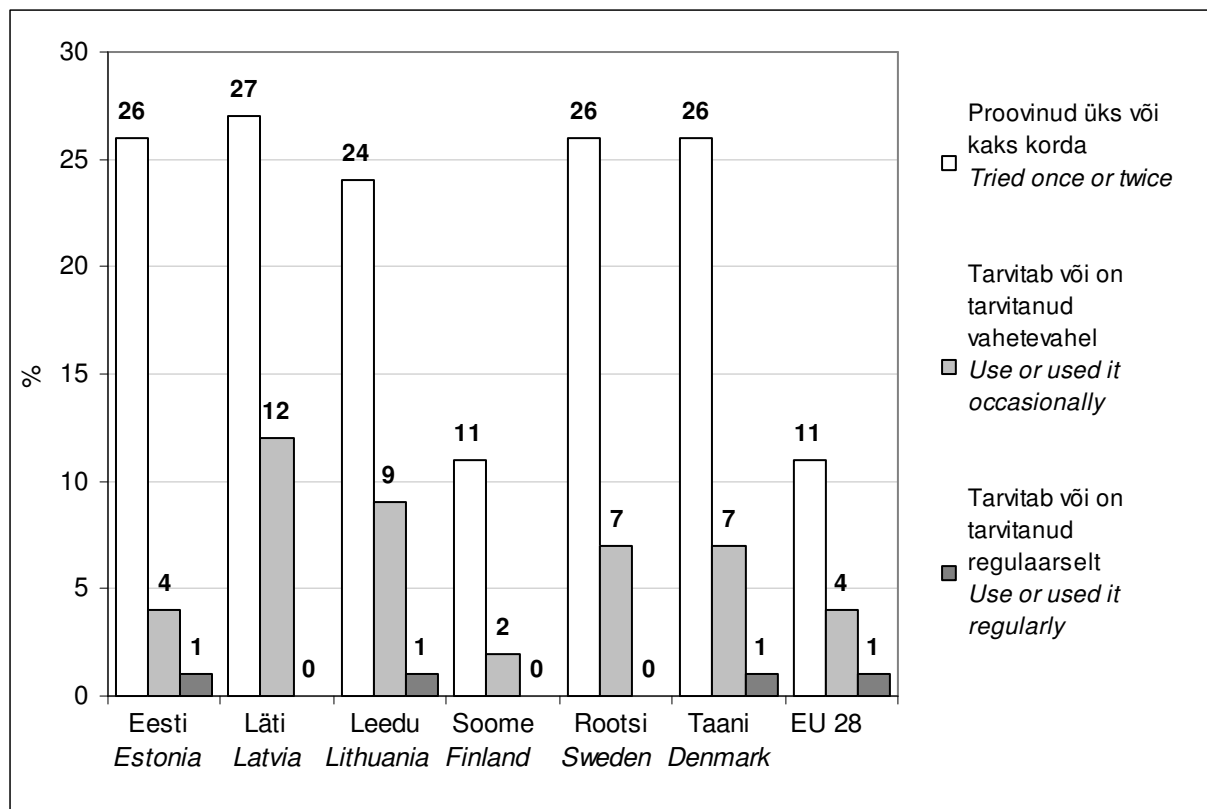
Joonis 33. **Vesipiipu proovinute osakaal Euroopa Liidu riikides (2014. a, küsitluse tulemused)***
*Share of people in European Union who have tried water pipe (2014 survey results)**
 % vastanutest - % of respondents

* Elanikud alates 15 eluaastast - *inhabitants from the age of 15*

Allikas: Attitudes of Europeans Towards Tobacco and Electronic Cigarettes, Special Eurobarometer 429, 2015
 Source: Attitudes of Europeans Towards Tobacco and Electronic Cigarettes, Special Eurobarometer 429, 2015

Joonis 34. **Vesipiibu tarbimise sagedus Euroopa riikides (2014. a, küsitluse tulemused)***
*Frequency of consumption of water pipe in European countries (2014 survey results)**
 % vastanutest - % of respondents

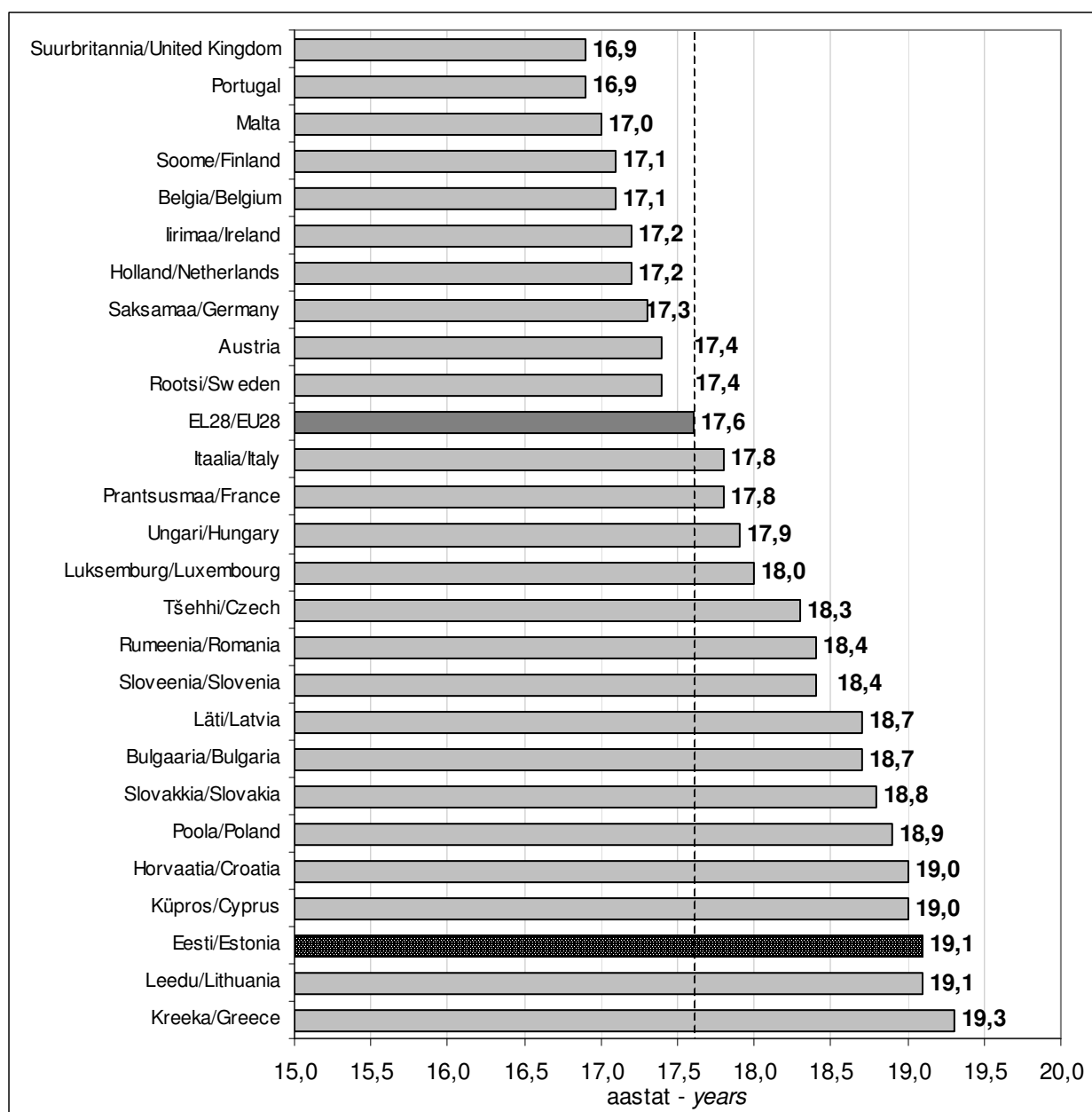

* Elanikud alates 15 eluaastast - inhabitants from the age of 15

Allikas: Attitudes of Europeans Towards Tobacco and Electronic Cigarettes, Special Eurobarometer 429, 2015
 Source: Attitudes of Europeans Towards Tobacco and Electronic Cigarettes, Special Eurobarometer 429, 2015

Joonis 35. **Keskmine vanus regulaarse suitsetamise alustamisel Euroopa Liidu riikides (2014. a, küsitluse tulemused)***

*Average age of starting smoking on regular basis in European Union (2014 survey results)**

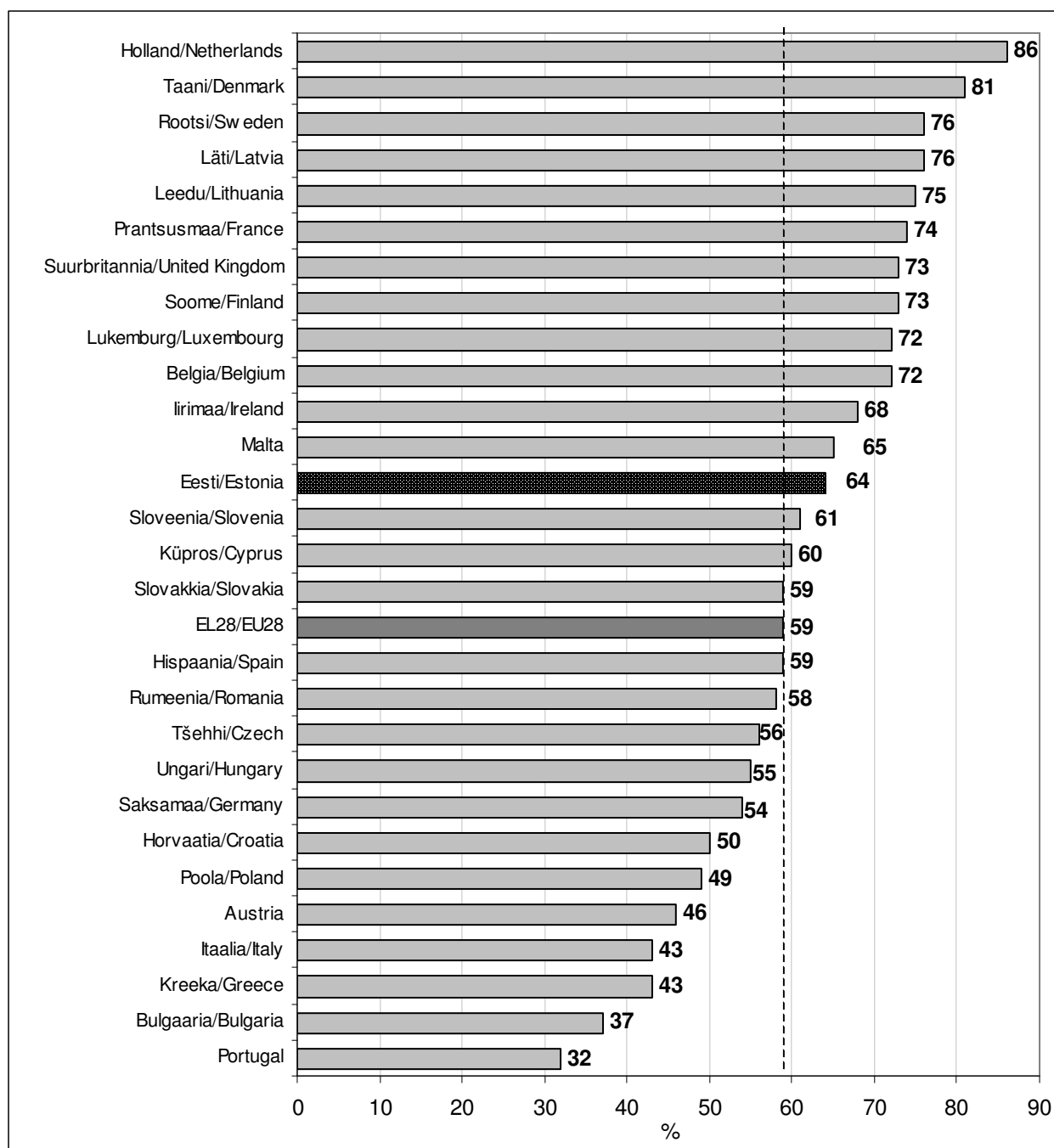

* Elanikud alates 15 eluaastast - *inhabitants from the age of 15*

Allikas: Attitudes of Europeans Towards Tobacco and Electronic Cigarettes, Special Eurobarometer 429, 2015

Source: Attitudes of Europeans Towards Tobacco and Electronic Cigarettes, Special Eurobarometer 429, 2015

Joonis 36. **Suitsetajate osakaal, kes on proovinud kunagi suitsetamisest loobuda (2014. a, küsitluse tulemused)***
*Share of smokers who have ever tried to quit smoking (2014 survey results)**
 % suitsetajatest - % of smokers

* Elanikud alates 15 eluaastast - *inhabitants from the age of 15*

Allikas: Attitudes of Europeans Towards Tobacco and Electronic Cigarettes, Special Eurobarometer 429, 2015
 Source: Attitudes of Europeans Towards Tobacco and Electronic Cigarettes, Special Eurobarometer 429, 2015